

NOVICE Moravče

OBČINA MORAVČE
1251 MORAVČE, TRG SVOBODE 4

Poština plačana pri pošti
1251 Moravče "a"

Knjižnica Domžale
Ljubljanska 58

1230 Domžale

Avгust 2002, Letnik III, Številka 7

Obnovljena Gošperetova
hiša na Tlačnici

Gregovi svinjaki, stebri
so iz peškega marmorja

Primčeva hiša v Zg. Kosezah

Ostanki Tesenega
vodovoda v Križatah

OBČINA MORAVČE
Kulturni dom Moravče

vas vabi na veliki plesni spektakel 24 članske skupine iz Nigerije **ABOGUN DANCE TROUPE**, ki bo v četrtek, 12. 9. 2002, ob 20. uri.

To je profesionalna skupina študentov gledališča, ki želi prebivalcem Evrope predstaviti izvorno kulturno izročilo črne celine.

V avgustu je skupina nastopila na mednarodnem afro-latino festivalu na madžarskem in ob povratku domov bo v mesecu septembru skupina imela nekaj nastopov tudi v Sloveniji.

Izredno zanimiv nastop plesalcev, ki vam bodo pričarali ritem vroče Afrike. Prireditev, katero vsekakor ne smete zamuditi.

Preprodaja vstopnic **M market** in **Center Resnik**

Republika Slovenija, Upravna enota Domžale
bo od 1.9.2002 poslovala s strankami
po novem urniku in sicer bodo:

URADNE URE ZA POSLOVANJE S STRANKAMI:

- ponedeljek, torek in petek od 8.00 do 13.00
- sreda od 8.00 do 13.00 in od 14.00 do 18.00

URADNE URE VLOŽIŠČA IN INFORMATORJA:

- ponedeljek, torek in četrtek od 8.00 do 14.00
- sreda od 8.00 do 13.00 in od 14.00 do 18.00
- petek od 8.00 do 13.00

URADNE URE REFERENTOV PO TELEFONU:

- ponedeljek, torek, sreda in petek od 8.00 do 10.00

URADNE URE V IZPITNEM CENTRU:

- ponedeljek od 14.00 do 16.00
- sreda od 8.00 do 11.00 in od 14.00 do 16.00
- petek od 8.00 do 11.00

URADNE URE POSLOVANJA PO ELEKTRONSKIH MEDIJH:

- ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8.00 do 10.00
- sreda od 8.00 do 10.00 in od 14.00 do 16.00

e-naslov za sprejemanje vlog: vlozisce.uedomzale@gov.si
e-naslov Upravne enote: ue.domzale@gov.si

Tudi naši otroci že protestirajo.
In to upravičeno,
saj so jih letos s poletnimi počitnicami
pošteno namočili.
(Od zgoraj, da ne bo pomote!)

Lovci, glasniki nove mode,
v ogradi divje prašiče gojijo.
Koruza klena rumeni,
so gostje z rilcem
pokušine se lotili,
tudi NJIVE lovca niso zgrešili !

Tako so inšpekciji zadostili,
občinski proračun razbremenili
in sedaj upajo,
da bodo šolarji poleg lepih WC še nekaj bontonskih navad,
ki v takšnih prostorih veljajo, upoštevali.

KID Limbar Moravče vabi na

BRAGOV VEČER,

ki bo v soboto, 28.09.2002 ob 20. uri v
Cerkvi Marije kraljice angelov na Drtiji

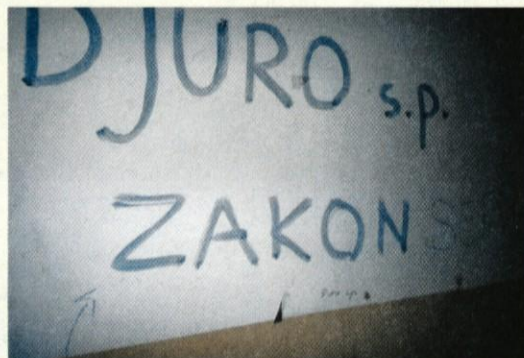
in na športno-rekreativno prireditev:

4. BARAGOV DUATLON,

ki bo v nedeljo, 29.09.2002.

Start teka na Limbarsko goro, družinskega teka in duatlona, ki vsebuje kombinacijo teka in gorskega kolesarjenja bo ob 13.30 v Drtiji (Belnek) pri Moravčah. Prijave eno uro pred startom. Startnina za odrasle je 1500 SIT.

Za osnovnošolske otroke smo pripravili posebno kolesarsko dirko na progi FRICELJ. Podeljena bosta pokala Baragove krplje, nagrade in priznanja; za vse rekreativce pa bo žrebanje startnih številok za praktične nagrade.

Zdravstveni dom ves v prenovi lebdi, ko pa delavci odnesejo svoje pete, jih nepridipravi prinese. Kulturi taki reče se barbarstvo, osebi pa navaden barabon!

Takšne prostore,
ki so samega Erazma Predjamskega v smrt vodili,
pa pravijo,
da se celo cesarji tjakaj sami odpravijo,
so v šoli lepo obnovili.

Novo šolsko leto se je neizpodbitno začelo. Jutranjega poležavanja in ponočevanja ob TV zaslonu bo, vsaj za tiste, ki jim je že postalo jasno, zakaj se hodi v šolo, konec. Otroške glave bodo imele veliko veselja ob spoznavanju novih snovi, pa tudi veliko skrbi, kako vse to znanje spraviti v tisti zanesljivi del možgan, ki bo zagotovil, da se znanje prikaže takrat, ko ga bodo zares potrebovali. To vsekakor ni enostavno, hkrati pa tudi ne nedosegljivo. Imeti moraš le nekoliko volje in podati učitelju roko, da te vodi in usmerja na poti do znanja. Verjeti, da bo znanje kar samo po sebi prišlo, da imaš za to še čas, je res iluzorno. Iti skozi življenje brez znanja, pa je tako, kot bi slepi hotel najti pot iz pragozda. Šola in učenje je prva služba, v kateri si plačan z znanjem, kapitalom, ki ga šele v kasnejših letih lahko vnovčiš v denarju. Pravljičica o grdem račku tako nazorno kaže, kako je, če potrebuješ veliko časa, da postaneš to, kar si. Koliko ran je mali raček utrpel, ko so ga vrstniki, odrasli in celo lastna mati odganjali in kljuvali. In to samo zato, ker je za to, da je postal prelep labod, porabil preveč časa. Res je zažarel v vsej lepoti, toda kakšne so brazgotine, ki so ostale po vseh teh udarcih, pa ostaja skrivnost vsakega posameznika. Prelepo bi bilo, če bi vsak otrok lahko skupaj s starši in učitelji dosegel, da mu prav nikoli ne bi bilo potrebno biti grdi raček. Vsekakor se je vredno potruditi.

Novo jesen, ki vztrajno leze v deželo, pa ne bo pomenila le novih obveznosti za šolarje, temveč bo enako odgovorna tudi za vse volivce. 10. novembra bomo oddali glasove za predsednika države, župana, svetnike in člane svetov v krajevnih skupnostih. Toraj bomo tudi odrasli imeli dovolj gradiva za premlevanje, ko bomo izvedeli za kandidate, ki jim bomo na volitvah zaupali svoj glas in tudi svojo prihodnost.

Priložnost bo, kako jo bomo izkoristili, eni in drugi, pa je v veliki meri odvisno od tega, če se bomo zanašali na lastni zelnik (glavo) ali pa bomo bolj brezskrbno čakali na to, kar bo zrastle v sosedovem, sosedovih zelnikih (glavah). Toda potem ne tožimo, da smo lačni (prevarani)!

Bernarda Mal

V tej številki preberite

Uradne ure na UE.....	str.2
Županjina stran.....	str.4
Predsedniške in lokalne volitve.....	str.5
Poročilo z 28 seje OS.....	str.6
Vele praznuje abrahama	str.8
24.kmečki praznik.....	str.11
Krpanove besede še.....	str.19
Naši kraji, KS Peče.....	str.20
Moja dolina na dlani	str.21

Naslednja številka bo predvidoma izšla **15. novembra**. Vaše prispevke pričakujemo do **30. oktobra**. Oddate jih lahko na sedežu Občine Moravče osebno, pošljete po pošti ali elektronski pošti. Naslovi so navedeni spodaj v modrem okvirčku.

Po sklepu Izdajateljskega sveta bo naslednja številka glasila izšla šele 29. oktobra in bo namenjena izključno predstavitvam kandidatov za župane in svetnike.

Čeprav pišem v moškem spolu, upam, da se bodo za upravljanje z občinskim imetjem potegovale tudi kandidatke. Kljub zgornjemu dejstvu pa vas vabim, da vse pomembnejše dogodke skrbno beležite, da ne bodo zatonili v pozabo in jih bomo lahko objavili v novembrski številki.

Za uredniški odbor pa to pomeni, da se po poletnih počitnicah lahko podamo kar na jesenske. Tudi prav, pa ne zavidajte nam preveč.

UREDNIKA

OO LDS Moravče obvešča vse občanke in občane, da bo **poslanka** v Državnem zboru, **Stana Stopar**, ponovno **prisluhnila** vašim vprašanjem, predlogom in pobudam ter jih po svojih močeh pomagala reševati v ponedeljek, **9.septembra 2002, od 17.00 ure dalje** v sejni sobi Občine Moravče na Vegovi 7 (**nad trgovino Vele**). V Moravče bo praviloma prihajala vsak drugi ponedeljek v mesecu. Vabljeni!

Novice iz Moravske doline

6. september 2002, Letnik III, Številka 7
Fotografije na naslovnici: Tone Stenko

Novice iz Moravske doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. • Izhaja predvidoma enkrat mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno. • Sedež izdajatelja in naslov uredništva: Občina Moravče, Trg svobode 4, 1251 Moravče, telefon 7231-229. • Izdajateljski svet: Milka Novak, Janez Cerar, Roman Cerar, Ivanka Kocjančič, Stanislav Ravnikar. • Odgovorna urednica: Bernarda Mal, E-pošta moravske.novice@email.si, tel. 031 452 022. • Uredniški odbor: Bojana Dorič, Nevenka Marolt, Aleš Vozel, France Ravnikar. • Lektoriranje: Bernarda Mal. • Oblikovanje in priprava za tisk: Andrej Lombar. • Tisk: Tiskarna Januš. • Naklada 1450 izvodov.

Vsi prispevki, ki jih pošljete za objavo, morajo biti lastnoročno podpisani, imeti morajo datum in kraj pisanja, naslov prispevka, zapis avtorja besedila in fotografij. Če pišete v imenu društva, politične stranke, skupine ljudi, opremite dopis z žigom in podpisom odgovorne osebe. Poleg prispevka, če imate le možnost, oddajte tudi zapis na disketi ali ga pošljite po E- pošti. Prispevki naj ne presegajo 1800 znakov vključno s presledki. V nasprotnem primeru bomo prisiljeni prispevek zavrniti ali krajšati. Rokopisov ne sprejemamo! Slikovnega in pisnega gradiva ne vračamo!

KLJUB deževnemu poletju smo si verjetno vsi nekoliko oddahnili od šole in napornega dela ter poiskali malo sprostitve na morju ali v hribih. Takšen počitek si po navadi težje privoščijo kmetovalci, ki nimajo nadomestila za vsakodnevna opravila v hlevu. Vendar upam, da so utegnili uresničiti vsaj kakšen dolgo načrtovani izlet in skočiti na kmetijski sejem v Gornjo Radgono.

Čeprav je čas dopustov, smo imeli na Občini v teh mesecih polne roke dela. Pripravljali in zbirali smo ponudbe za različna dela ter se dogovarjali z izvajalci. Po **zamenjavi cevovoda na Drtiji**, so tam dobili še **asfaltno prevleko**, ki jo je, kot odškodnino za uporabo občinskih cest, **financiral podjetje Termit**. Iz

občinskih proračunskih sredstev smo **asfaltirali klanec na Belneku**, kjer je vsako deževje poškodovalo cesto. In komaj so se občani tega zaselka razveselili nove pridobitve, že nam je zagodel močan naliv, ki je odnesel prejšnji dan nasuto bankino. Čeprav se po škodi ne moremo primerjati z nekaterimi drugimi kraji in državami srednje Evrope, kjer so bile velike poplave, pa je letošnje deževje tudi na občinskih cestah naredilo veliko škode in s tem povezanih stroškov za vzdrževanje. Delavci komunalnega oddelka so se skupaj z vzdrževalci trudili odpraviti posledice nalivov, vendar so vedno nove padavine uničevale že opravljeno delo. **Pohvalila bi vse tiste občane, ki vam ni težko po deževju vsaj nekoliko urediti cesto v okolici vašega bivališča in s tem prispevati svoj delež k izboljšanju razmer na cesti.** Prav v dneh pisanja tega članka potekajo pripravljalna dela za **asfaltiranje ceste na Limbarsko goro** v okviru razpoložljivih proračunskih sredstev. Ker pa je v letošnjem letu bilo potrebno poplačati še pogodbo za lanskoletne metre asfalta na vrhu, bo najbrž zmanjkalo denarja za nekaj sto metrov na ravninskem delu, kjer se pa sicer ne dela takšna škoda kot **na odcepu za Kal**, kjer prinaša voda gramoz na cesto. V prihodnjih dneh se bodo začela izvajati asfalterska dela na nekaterih drugih cestah v občini, ki so že bile rekonstruirane, na nekaterih odsekih pa bodo opravljena zemeljska dela.

Dijaki in osnovnošolci so spet zavihтели torbe na rame, s sošolci pa so že izmenjali novice o počitniških doživljajih. Upam, da so se učenci, ki obiskujejo OŠ Jurija Vege v Moravčah, **razveselili obnovljenih sanitarij v dveh nadstropjih** in da jih bodo čim lepše predali kasnejšim rodovom. Saj vemo, da se po straniščih pozna kultura nekega naroda. Obnovitvena dela na podružnični šoli na Vrhpoljah (greznica, izolacija, ograja) se bodo pričela v prihodnjih tednih. **Tudi dijaki in študentje bodo ob nakupu mesečne vozovnice s pomočjo občinskih sredstev prihranili za kakšno malico več.** Vsem učencem, dijakom in študentom želim uspešno šolsko leto, napredovanje v znanju in v osebnostnem razvoju. Vsem pedagoškim delavcem pa želim veliko potrpljenja, ustvarjalnosti in ljubezni pri delu z otroki in mladostniki.

Šola je obveznost tudi za starše, ki poskrbijo ne samo za šolske potreščine in pregledajo naloge, ampak morajo poskrbeti tudi za varen prihod svojih otrok v šolo. Tudi letos se je občina skupaj s šolo, šolskim prevoznikom in komisijo za organizacijo šolskih prevozov trudila, da bi čim boljše in v okviru predpisov ter danih možnosti organizirala prevoze. Zaradi povečanega števila otrok, ki se vozijo s kombiji, je bilo nujno potrebno skrajšati nekatere proge za pravočasen prevoz skoraj 300 otrok v šolo. Vendar so vsi prevozi organizirani v okviru zakonskih zahtev. Nekateri otroci morajo do kombija ali avtobusa peš kakšen dober kilometer, le redki več. Vem, da se vsi bojimo za svoje otroke in jim želimo vse najboljše, pa vendar ne bi smel

biti takšen problem, če morajo del poti prehoditi peš v prijetni otroški družbi. Po Zakonu o osnovni šoli in Zakonu o varnosti v cestnem prometu so za varen prihod in odhod otrok do organiziranega prevoza ali do šole in domov dolžni poskrbeti starši, občina pa je dolžna skupaj s šolo racionalno organizirati šolske prevoze, za kar vsako leto zagotovimo veliko sredstev v občinskem proračunu.

Delna obnova Zdravstvene postaje Moravče poteka pod okriljem Zdravstvenega doma Domžale in ob delnem sofinanciranju občine Moravče. Dela sicer ne bodo povsem končana v predvidenem roku, kljub temu pa se bomo lahko kmalu veselili **obnovljenih zobozdravstvenih ambulanti** (kjer sedaj menda sploh ne bo nič bolelo – tolažba za strahopetne) in **prostorov patronažne službe ter novega laboratorija**. Upamo in pričakujemo, da se bodo obnovitvena dela nadaljevala tudi v prihodnjem letu v splošni ambulanti in da bodo potem ustvarjeni delovni pogoji za kakšnega zdravnika več v Moravčah.

Obnovitvena dela že potekajo na nekaterih vodovodih v dogovoru z JKP Prodnik. Ponekod imamo še težave z izvajalci, vendar upamo, da se bo tudi to uredilo.

Življenje prinaša prijetne in manj prijetne dogodke, ob katerih sem včasih presenečena, drugič ogorčena ali žalostna, včasih pa ostanem brez besed, ko moram stopati preko sveže izpuljene koruze, stresene na občinski prag. Le kaj je razjarjeni kmet hotel povedati občinski upravi, ko je zaradi pokošene trave ob občinski cesti, češ da se mu je naredila škoda, populil še nič hudega slutečo koruzo in jo pripeljal pred občino. Res, da je občina morala v imenu države, ki se je tako izognila velikim stroškom poštnine, pošiljati kmetom zavrnjene vloge za povračilo škode ob lanskoletni suši. Vendar se mora užaljeni kmet pritožiti ministru, ne pa stresati jeze na občinsko upravo, ki je storila vse potrebno ob prijavi škode, v občinskem proračunu pa zagotovila do sedaj največ sredstev za potrebe kmetijstva.

Z 2. septembrom so se začela **volilna opravila**. Na volitvah, 10. novembra, bomo volili predsednika države, svetnike v občinske svete, župane in svete krajevnih skupnosti. Da ne bi prihajalo do neljubih situacij in kršitev pri objavljanju predvolilnega gradiva, kar se je dogajalo ob lanskoletnih nadomestnih volitvah za župana, bo oktobrsko številka, po sklepu Izdajateljskega sveta Novic iz Moravske doline, posvečena izključno volitvam.

V poletnih mesecih so potekale različne prireditve, ki se jih je udeležilo veliko število obiskovalcev. **Društvo podeželske mladine** in **Društvo podeželskih žena** sta pripravili tradicionalni **kmečki praznik z igrami, kmečkimi dobrotami, zanimivo razstavo različnih izdelkov** in prikazom rokodelskih spretnosti. **Na Hribu** so **KS Velika vas, KS Dešen** in **Krajevna organizacija zveze borcev** pripravili **spominsko slovesnost ob požigu vasi**

DeSUS-ov pogled na prvo točko svojega statuta

Prva točka statuta stranke DeSUS se glasi:

-spoštovanje dostojanstva človeka ter varovanje njegovih pravic in svoboščin.

Ozrno se v kratko zgodovino naše samostojne Slovenije in moramo priznati, da imamo že kar bogato zgodovino. Takoj ob osamosvojitvi se je ob prevzemu oblasti pričela menjati zakonodaja, ki naj bi ustrezala novim razmeram. Postavljali so se temeljni novemu družbenemu redu, ki je bil sprejet s strani takrat vladajoče garniture. Narod še pijan od hitre in poceni zmage na to ni mislil, zato ga tudi ni nihče nič vprašal. Zakonodajna oblast je sprejela razpiti zakon o denacionalizaciji s priporočilom, da se tako popravljajo po vojni storjene krivice. Zakon je dobrohotno popravil stare krivice, pri tem pa povzročil večje krivice ljudem in podjetjem, ki so posedovala denacionalizirano premoženje. Posledica je bila, da je zaradi tega veliko podjetij propadlo in delavce postavilo na cesto. S takšno politiko so se popravljali stari grehi. Da bi nastale nove krivice, katerih moč so okusili na tisoče novih brezposelnih delavcev, katerim je postala cesta življenjska sopotnica. V zdušju ponovne nacionalizacije so bili delavci prisiljeni, da odkupijo od države svoja podjetja, katera so ustvarjali s svojim delom preko petdeset let. Delavci so postali v veliki meri odvečno blago, s katerim oblast ni vedela kaj početi, zato se je prekomerno povečalo upokojevanje, večina pa je pristala na BORZI DELA kot brezpravna raja brez omembe vrednih pravic. Med tem časom je vladajoča garnitura s polnim zamahom lastnila do takrat družbeno oziroma delavsko premoženje. Lastninjenje se je opravilo tako, da je postalo deset odstotkov privilegirancev bogatih, devetdeset odstotkov pa je ostalo praznih rok s tolažbo, da tako zahteva nov družbeni red-kapitalizem po ameriškem vzoru in tržno gospodarstvo. Ljudem je jemalo sapo, vendar niso bili vsi takoj na vrsti, delavci pa so prejeli zasluženo kazen, ker so imeli v ustih še okus po oblasti. Sedaj, ko je delavski razred ponižan na vlogo meznega delavca, za katerega veljajo evropske cene in balkanske plače, se nekaj podobnega dogaja kmetom. Kmet ni več gospodar svojega dela in hleva, še manj pa gozda, saj gozd že dolgo ni več banka kmeta. Cenovna razmerja in novi predpisi, ki so velikokrat strožji, kot v EU jemljejo upanje še tako zagnanemu kmetu. Na hribovitem, razdrobljenem in kakovostno slabem zemljišču naš kmet ne more konkurirati kmetom v EU, ki so imeli in še imajo veliko boljše pogoje za gospodarjenje. Taka politika povzroča, da dnevno propade osem kmetij v Sloveniji, letno to zneske kar 2920 kmetij. Vse to pelje v »prostovoljno« pogoždovanje Slovenije z vsemi njenimi posledicami. Stvari so postale tako resne, da je narod izgubil željo reprodukcijske sposobnosti, ker mu namerno tega ne dopuščajo. Vprašanje je, koliko Slovencev bo šlo v EU, če oblast ne bo preprečila razsojevanja družbe.

FRANC RAVNIKAR, predsednik OO DeSUS Moravče

na tem območju. Prizadevni organizatorji so uspeli tudi v tem delu naše občine pripraviti lepo kulturno prireditev, kot so mi povedali nekateri udeleženci. Prav tako nam že nekaj let lastnik gradu pripravlja na gradu Tuštanj bogate grajske poletne kulturne večere. Peče slovijo po ustvarjalnem in zagnanem sodelovanju domačinov, ki znajo »stopiti skupaj« in uresničiti svoje zamisli. Na Jernejevo nedeljo je bil po slovesni maši še blagoslov zelišč, pripravili pa so tudi zanimivo razstavo ročno izvezenih cerkvenih prtov in drugih cerkvenih predmetov ter prijetnem družabno srečanje ob domačih dobrotah. V tako prijetnem vzdušju smo tudi gostje bolj velikodušno segli v denarnice in prispevali svoj dar za fasado novega župnišča. Organizatorjem vseh teh prireditev čestitam za uspešno delo in jim želim, da tudi v prihodnje ne bi zmanjkalo časa in dobre volje za pripravo takšnih srečanj.

V tem zadnjem Uvodniku se vam zahvaljujem za pozorno branje mojih člankov, hkrati se vam opravičujem za vse, kar nisem mogla zaradi različnih okoliščin storiti za vas. Vsak človek, tudi županja, se najbolj razveseli takrat, ko nekomu lahko ustreže in mu pomaga. Zaradi človeške omejenosti in zaradi mnogih drugih razlogov, pa to ni vedno mogoče. Pa lep pozdrav.

LJUDMILA NOVAK, županja

Počitniški čas se izteka. Pred nami je novo šolsko leto. Zato najprej želimo vsem šolarjem, dijakom in njihovim vzgojiteljem

N.Si
Nova Slovenija
križansko ljudsko stranka

in učiteljem uspešen začetek učnega leta. Naj vsem prinese veliko novih spoznanj in jih pripelje korak bliže njihovim načrtom in sanjam o lepem in srečnem jutrišnjem dnevu. Vse v življenju pa ni le sad naših prizadevanj, zato je za nas velikega pomena solidarnost, ki omogoča razvoj enakih možnosti za vse. Trajnostnemu in uravnoteženemu razvoju naše občine se po obetavnih dogodkih v začetku poletja le boljše piše. Veseli smo, da so se s sprejetjem proračuna začeli realizirati (ali zaključevati) nekateri pomembni projekti. In obenem nam je žal, da vseh tudi letos ne bo mogoče izpeljati. Našemu trgu in vasem, poljem in gozdovom, vodam in zraku ter vsem drugim naravnim in kulturnim dobrinam želimo prispevati novo vrednost, ponuditi nove priložnosti in ohraniti vrednote, ki so nas bogatile skozi zgodovino. Zato pa je toliko bolj pomembno, da gledamo naprej, z modrostjo in optimizmom, s smelo vizijo, a vendarle trdno na tleh. To pa zmoremo le skupaj, v duhu odgovornosti in solidarnosti.

ALOJZIJ ŠTEFAN, predsednik

Predsedniške in lokalne volitve v letu 2002

Predsednik državnega zbora je razpisal predsedniške in lokalne volitve, župani slovenskih občin pa volitve v svete krajevnih skupnosti. Volilna opravila pričnejo teči z drugim septembrom, volitve pa bodo 10. novembra tega leta.

Tudi v občini Moravče smo pričeli z nekaterimi aktivnostmi. Krajevne skupnosti v tem času oblikujejo in imenujejo volilne komisije po krajevnih skupnostih, županja občine je izdala sklep o določitvi načina plakatiranja v času volilne kampanje.

Preko javnih medijev republiška volilna komisija seznanja državljane z novostmi v volilni zakonodaji in z roki, ki so pomembni za uveljavljanje pravice do kandidiranja in volilne pravice.

Nad lokalnimi volitvami v občini bo bedela občinska volilna komisija. Od političnih strank in posameznikov se pričakuje, da bodo kandidature pripravljene v skladu z Zakonom o lokalnih volitvah in v skladu s pravili političnih strank, odvisno od načina kandidiranja kandidatov. Nosilci posameznih kandidatur morajo torej pridobiti ustrezno znanje o postopkih za določanje kandidatov na volitvah, da ne bo prihajalo do morebitne zavrnitve kandidatur, s tem pa tudi do slabe volje in odvečnega dela. Rok za predložitev kandidatur je petindvajseti dan pred dnevom glasovanja. Število in lokacije volišč se na letošnjih volitvah ne bodo spreminjale, glede na zahtevnost letošnjih volitev pa pričakujemo, da bodo delo v volilnih odborih sprejeli občani, ki bodo predlagani s strani volilne komisije, saj je predvsem tudi od dobro opravljenega dela volilnih odborov odvisna kvaliteta izvedenih volitev.

MILAN BRODAR

V skladu z Zakonom o medijih, Zakonom o volilni kampaniji in Odlokom o javnem glasilu Občine Moravče sta Uredniški odbor in Izdajateljski svet predlagala OS pravila (obseg, način in pogoje) izrabe objavnega prostora za predstavitev kandidatov in njihovih programov v volilni številki Novic iz Moravske doline. Pravila bodo politične stranke in krajevne skupnosti prejele po pošti. Vsem drugim zainteresiranim so v pisni obliki na voljo na sedežu Občine Moravče in na oglasnih deskah po KS.

UREDNIKA

Predlog proračuna sprejet

Občinski svet je na nadaljevanju 28. redne seje, ki je bila v sredo, 10. julija, z najmanjšo možno večino, osmimi glasovi za, sprejel letošnji predlog proračuna. Tudi tokrat je pet svetnikov zapustilo sejo, saj so menili, da je postopek sprejemanja proračuna nezakonit. V senci sprejetega proračuna, so svetniki razpravljali še o štirih točkah dnevnega reda, sklepi v zvezi z njimi, pa so bili sprejeti soglasno.

Seja se je nadaljevala tako, kot se je pred tednom dni končala. Z razpravo o (ne)zakonitosti proračuna. Svetnik Roman Cerar je vztrajal, da se ponovno pripravi osnutek proračuna in pošlje v trideset dnevno javno obravnavo, saj postopek sprejemanja proračuna po njegovem mnenju ni zakonit. Cerar je dejal, da ni proti proračunu, ampak proti nezakonitosti proračuna. To naj bi dokazoval tudi dopis z Ministrstva za notranje zadeve, ki ga je skupina svetnikov pridobila tik pred sejo. Opozoril je še, da bo v primeru sprejetja proračuna, zahteval presojo njegove zakonitosti, kar bi ustavilo izvajanje proračuna. Tudi svetnik Karol Svetlin je dejal, da bodo v primeru sprejetja proračuna vztrajali pri presoji njegove zakonitosti.

Županja je nato odgovorila, da je proračun zakonit in da o tem niti najmanj ne dvomi. Znova je poudarila, da je proračun dober, sprejet pa ni le zaradi tega, ker so v ozadju, kot je dejala, druge igre, prisotna pa je tudi volja po miniranju. O dopisu pa je dejala, da ne dokazuje tega, kar svetnik Cerar želi - nezakonitost proračuna.

V razpravi je med drugimi sodeloval tudi svetnik Rotar, ki je dejal, da je treba pri proračunu preseči strankarska nasprotja in delovati v korist občanov. Svetnik Janez Cerar pa je predlagal, da bi glasovanje o proračunu predstavili za en teden, da bi tako imeli dovolj časa za razmislek. Toda županja je predlog zavrnila in dejala, da je bilo odlaganja že dovolj.

Pred glasovanjem so svetniki Karol Svetlin, Ivanka Kocjančič, Roman Cerar, Marjan Grilj in Jana K. Cigula zaradi že omenjenih razlogov zapustili sejo. Preostalih osem svetnikov je nato sprejelo predlog Proračuna Občine Moravče za leto 2002, v zvezi z njim pa še predlog Odloka o proračunu Občine Moravče za letošnje leto.

Občinski svet je nato spet v polni zasedbi razpravljal še o štirih točkah. **Najprej je podprl prizadevanje Šolskega centra Rudolfa Maistra za ustanovitev Višje strokovne šole za komercialno poslovanje v Kamniku. Ustanovitev takšne šole bi dvignila stopnjo izobraženosti na tem strokovnem področju, kar je v interesu vseh občin »Podjetne regije«.** Sprejeti sklep ne bo imel finančnih posledic za občinski proračun.

Svetniki so soglašali z imenovanjem Toneta Ipavca za predstavnika občin ustanoviteljic v svet zavoda Knjižnice Domžale in imenovanjem občana Marijana Grila za predstavnika uporabnikov v ta isti svet.

Potrdili so tudi, da je JKP Prodnik izvajalec javne gospodarske službe v občini Moravče, kar doslej v statutu občine ni bilo navedeno, zakon pa to zahteva.

Ob koncu seje so le kot informacijo sprejeli še pravno mnenje notarja o sklenitvi predpogodbe za zemljišče pri stari Rašici in pravno mnenje v zvezi s prodajo občinskih stanovanj.

ALEŠ VOZEL

NAČRT ŠOLSKIH PREVOZOV

za šolsko leto 2002/2003

Dne, 9. 7. 2002, smo se sestali s prevoznikom Radošem Arsičem predstavniki Občine (Ljudmila Novak in Sonja Vraz), Sveta za preventivo v cestnem prometu (Milan Brodar) in šole (Terezija Juvan) ter proučili problematiko šolskih prevozov. Glede na to, da je nekaj novih zahtev za prevoze, ki pa jih ne bo mogoče realizirati zaradi neustreznih cest in deloma tudi zato, ker zahteve nimajo zakonske podlage, je bil soglasno sprejet načrt šolskih prevozov za šolsko leto 2002/2003.

NEVARNE ŠOLSKE POTI:

Moravče - C. na Grmače - Moravče
 Moravče - Dole - Moravče
 Moravče - Goričica - Stegne - Vrhpolje, Moravče
 Moravče - Drtija - Moravče (pri Termitu)
 Moravče - Vinje - Moravče (pri Povirku, Vinje 2), za učence iz Negastrna je vstop pri Puklčevem mlinu
 Moravče - Žaga - Gorica - Moravče (avtobusna postaja)
 Moravče - Imenje - Moravče

DRUGE ŠOLSKE POTI: (oddaljene 4 km od šole)

Moravče - Dešen - Moravče (vstop in izstop Dešen pri Cesarjevih)
 Moravče - Grmače - Moravče (na Grmačah pri kapelici)
 Moravče - Mošenik - Hrastnik - Moravče (pri Prorencu)
 Moravče - Hrib - Grmače - Moravče (pri domu na Hribu 7)
 Moravče - Peče - Moravče (avtobusna postaja)
 Moravče - Vrhpolje - Sp. Javorščica - Moravče (pri Nemec, Sp. Jav. 3)
 Moravče - Češnjice - Moravče (pri Cesarju v Češnjicah)

Eva Karažija,
 ravnateljica

Ljudmila Novak,
 županja občine Moravče

Drage voznice in vozniki

Kar malce razvadili smo se med počitnicami! Zjutraj, ko se peljemo na delo in po opravkih, so ceste in pločniki skoraj prazni. Ni negotovih in obotavljajočih se »lastnikov rumenih rutic«, niti korajžnih osmarčkov, ki se jim »itak ne more nič zgoditi«. Ni tudi vseh ostalih, ki sodijo vmes. Zjutraj večinoma še dremuckajo, čez dan so pa tudi, kdo ve kje. Skratka, voznikom je pozornost, hočeš - nočeš, malo popustila. Kakšna past! Čez nekaj dni bo vrvež zopet »normalen«. Plakati in na novo prepleškani prehodi in označbe nas že opozarjajo nanj in na večjo pozornost. Zakaj? Otrok sicer ve, sluti, da je na cesti nevarno, a kaj, ko ga na nasprotni strani čaka prijatelj. Hitro je

Novosti v komunalnem urejanju

Zaradi pozno sprejetega proračuna občine in znanih razlogov za to, je komunalni oddelek pred težko in zahtevno nalogo: kako še v tem letu realizirati naloge iz letošnjega proračuna. Kljub času dopustov so se tako priprave na izvajanje nalog na komunalnem urejanju v občini pričele šele po sprejetju občinskega proračuna, torej v mesecu juliju in avgustu.

V Moravčah so bili **izvedeni priključki na kanalizacijsko omrežje**, predvsem na območju Trzna. Z izvedbo kanalizacijskih priključkov bo močno zmanjšano odtekanje fekalij v melioracijske kanale in tako bo naše okolje postalo lepše in bolj zdravo. S priklopi na tem območju Moravč se bo število tistih, ki niso priklopljeni na javno kanalizacijsko omrežje v občinskem središču močno zmanjšalo. Žal maloštevilni občani ne razumejo ali nočejo razumeti nujnosti delovanja kanalizacijskega sistema in se sklicujejo na čase, ko so na »črno« položili cevi do prvega kanala ali potoka.

V preteklih dneh se je **pričelo z asfaltiranjem cest**. Najprej je bila na vrsti **Drtija**, kjer je novo asfaltno prevleko dobil odsek do cerkve, ki je bil že dolga leta rekonstruiran, prav tako pa tudi problematični klanec v **Belneku**. Cesta je bila asfaltirana ob pomoči podjetja Termit, ki je prevzelo del plačila obveznosti.

Cestam v Drtiji bo sledilo asfaltiranje ceste na **Limbarsko goro**, ki je letošnji največji projekt na področju modernizacije cestnega omrežja, asfaltiranje dela odseka ceste **Dešen – Zgornji Prekar**, ceste v **Češnjicah**, nato pa tudi **dokončanje in asfaltiranje ceste v Gori pri Pečah**.

Po izvedenih gradbenih delih oz. rekonstrukciji bodo asfaltirani še odseki cest na Plesu, proti Selcam in del ceste proti Svetemu Andreju. V letošnjem letu bomo pristopili tudi k rekonstrukciji in asfaltiranju ceste v Dolah pri Kraščah, prva dela pa bodo stekla tudi na cesti Zgornji Prekar – Ribče.

Na vodovodnem področju je bilo največ naporov vloženih v zamenjavo cevi na vodovodu Drtija – Moravče, kjer so plastične cevi zamenjale zdravju nevarne azbestne cevi. Precej sredstev v proračunu je namenjenih projektiranju posameznih izboljšav na različnih območjih, kjer oskrba z vodo še ni urejena.

Delo na komunalnem področju je lahko polno zadovoljstva, ko človek vidi zadovoljne občane ob novih pridobitvah v kraju, lahko pa je tudi polno grenkobe, ki jo povzročajo nekateri, ki

iz golih principov nasprotujejo gradnji, postavljajo nemogoče zahteve in iščejo odškodnine za zemljišča, ki so jih njihovi predniki že pred mnogimi leti namenili v javno dobro. Upamo, da bomo kljub težavam, s katerimi smo se soočali v letošnjem letu ob odgovornem delovanju organov odločanja v občini, le realizirali naloge iz občinskega proračuna za leto 2002.

M. BRODAR

Neljubi dogodki na območju občine Moravče od 1. 6. 2002 do 26. 8. 2002

POSKUS VLOMA V PRIROČNO SKLADIŠČE GD MORAVČE

Do sedaj še neznan storilec je vlomil v priročno skladišče GD Moravče, od koder pa storilec ni odnesel ničesar. Policisti so po opravljenem ogledu kraja pričeli z zbiranjem obvestil za izsleditev storilca.

POSKUS VLOMA V LOKAL TRAVNAR BAR V MORAVČAH

Policisti PP Domžale so bili obveščeni, da se je sprožil alarm na objektu bar Travnar v Moravčah. Policisti so na kraju ugotovili, da je do sedaj še neznan storilec poskušal odpreti vrata lokala, pri tem pa je sprožil alarmno napravo. Policisti predvidevajo da je storilec iz domačih logov.

POŽAR NA VIKENDU V SERJUČAH

Policisti so bili obveščeni, da je prišlo do požara na vikendu v Serjučah pri Moravčah. V gašenje požara so se vključilo tudi gasilci okoliških gasilskih društev, vendar je vikend s panji za čebele zgorel v celoti. Pogorišče si je ogledala komisija UKP PU Ljubljana, ki bo na pristojno tožilstvo podala poročilo o ugotovitvah. Lastnik ima za okoli 5.000.000.00 SIT škode.

MARKO KLADNIK, vodja policijskega okoliša

treba k njemu! Drugi je malo prepozno vstal. Če ne bo pohitel, lahko zamudi. Šolski zvonec ne ve za njegovo zadrego. Zato brž čez cesto! Tretji ni napisal domače naloge. Zato hitro v šolo! Tam v garderobi se jo da preplonkati! Se bo že našla kakšna »piflarka«, ki ni nikoli brez naloge in posodila zvezek. Četrty je sicer previden. Ve, da mora paziti in dobro pogledati, preden prečka cesto. A kaj, ko je tako majhen, da slabo vidi izza parkiranega avtomobila in spregleda vaše temno vozilo! Peti je...

Še bi lahko naštevala, a naj raje zaključim z opozorilom, da smo vozniki tisti, ki moramo paziti na najmlajše udeležence v prometu, ki so tako zelo ranljivi in nepredvidljivi hkrati. Dovolj je že hipec naše nepozornosti... in nesreča je tu.

DANI JANČAR, mentorica prometne vzgoje,
foto Blaž Lavrač

Konkurenca je gonilo razvoja

Zadnji avgustovski dnevi so bili obogateni z novo izkušnjo pogovora z uspešnim direktorjem Stanetom Skokom, pozitivno usmerjenim pravnikom in izkušenim menedžerjem, ki je preživel že 27 najbolj ustvarjalnih službenih let v družbi bliskovitega vzpona in konstantnega razvoja, zagotavljajoč 1240 zaposlenim gotovo prihodnost.

Kolikor vem, vaše rodovne korenine segajo v Moravško dolino, torej imate tudi privatne razloge, da jo nepoklicno obiskujete. Kako ocenjujete dolino in njene prebivalce?

Ja, prav imate. Moj oče se je rodil v Zgornjih Kosezah pri Skok. Bil je eden izmed dvanajstih otrok v družini, kar pa je pomenilo, da za vse ne bo kruha doma. Za družino je značilno, da imajo smisel za glasbo in dolgo živijo. Moji strici in tete so doživeli visoke starosti tudi več kot 100 let. Z obiski pri žlahti pa ne pretiravam. Dolina je zares lepa, odprta, ohranila je neokrnjeno naravo, izognila se je avtocesti, je prava oaza lepote. Rad jo imam. Že sam pogled na mogočno cerkev z dvema zvonikoma v središču je veličasten, če pa dodam še Limbarsko goro, bogato tradicijo, pestro kulturno in društveno življenje,... Ni čudno, da si ljudje želijo živeti v njej.

50 let je za podjetje kar dolga doba. Kakšni so bili začetki? Beležite izrazite vzpone in padce v njegovi zgodovini?

Začetki sežejo v leto 1952, ko sta bili odprti trgovini v Domžalah in Mengšu. Sprva je bilo zaposlenih 35 ljudi. Sledile so še trgovine po večjih vaseh na domžalskem področju, tudi v Moravčah, kjer je bila trgovina prenovljena leta 1986. Danes je v podjetju zaposlenih 1240 ljudi, beležimo nad 43 milijard letnega prometa, kar pomeni, da sodimo med 20 največjih slovenskih trgovskih podjetij. Večja prelomnica je gotovo postavitev veleblagovnice v Domžalah leta 1968 in drugega dela v letu 1976. Opazovalci so napovedovali slabo naložbo, saj veleblagovnica na podeželju ne more uspeti. Pa je. Večjo tendenco intenzivne rasti smo beležili v desetletju od 1980 do 1990. V zadnjem desetletju pa se rast umirja, beležimo pa konstanten in postopen razvoj. Gospodarski uspeh pomeni tudi izgradnja skladišča v Jaršah na 10.000 kvadratnih metrih. Izrazitih padcev pa v času mojega direktorjevanja ni bilo. Zelo pogumen podjetniški korak smo naredili tudi v letu 2000, ko smo izpeljali združitev treh firm Kočne Kamnik, Taborja Grosuplje in Napredek Domžale v družbo Vele. V dobrem letu poslovanja družbe smo postali še večinski lastnik Preskrbe, odprli smo dve novi veleblagovnici, leta 2000 v Celju na skoraj 2.000 m² prodajnih površin in letos junija v Grosupljem na 5.500 m² prodajnih površin. Poleg investicij v širitev maloprodajne mreže, vsako leto prenovimo 3-4 maloprodajne enote. Konec letošnjega leta bomo zaključili investicijo v Mengšu, kjer bomo odprli sodoben hipermarket s specializirano drogerijo in tekstilno trgovino ter pohištvni center.

V slovenskem prostoru se pojavlja vse več domače in tuje konkurence. Kaj menite o konkurenci in njeni lojalnosti?

Konkurenca, domača ali tuja, jemlje razvojni prostor, saj se s porastom števila trgovin ne povečuje število potrošnikov in

kupna moč, temveč ostajata enaki. Ker je ponudba večja, je prav konkurenca tista gonilna sila, ki sili trgovce v kvalitetno izbiro prodajnega blaga, ponudbe in kvalitetno storitev. Vse pomembnejši je tudi izgled prodajnega prostora, tehnična opremljenost, ki kupcu omogoča hitrejše in enostavnejše nakupovanje. Možnosti so izenačene. Nelojalnosti v konkurenci pa za enkrat še ni preveč.

V trgovini se pojavlja prihod tujih trgovskih družb. Pogosto razmišljam o tem, kje so meje evropski odprtosti in če bodo naši politiki pravočasno zaznali prag rentabilnosti. Ocenjujem, da se bo veliko trgovin v bližnji prihodnosti zaprlo s posledico izgube delovnih mest. Menim, da bi lokalne skupnosti morale premišljeno voditi in skrbeti za skladno in ustrezno pokritost s trgovsko ponudbo. Vsaka postavitev objekta je poseg v prostor in ekološka obremenitev okolja, torej vanj posegajmo le toliko, kolikor je potrebno.

Kot uspešen in prekaljen direktor imate gotovo izdelano vizijo razvoja. Jo zaupate?

Moj mandat se izteče leta 2004. Do takrat bom v svojem delu vztrajal. Ob sebi pa imam več kot 20 mladih, ustrezno izobraženih, že izkušenih in delavnih ljudi, ki se skupaj z mano odločajo, načrtujejo, primerjajo, sprejemajo poslovne odločitve in spremljajo rezultate. Teh možnosti je in jih še bo vsak dan več, saj uvajanje računalnikov v trgovine pomeni tudi zbirko velike količine podatkov, ki služijo za osnovo našemu razvojnemu delu. V takšnem načinu dela pa se skriva tudi naša vizija razvoja. Nujno pa je tudi kapitalsko povezovanje trgovskih podjetij v slovenskem prostoru.

Med ljudmi je dostikrat slišati, da je v Vele vse dražje. Se s to ugotovitvijo strinjate?

Ne. In še enkrat ne. Vsak mesec opravimo primerjavo cen 150 prehrabnenih izdelkov z Mercatorjem, Sparom in Živila. Cene usklajujemo. Držimo pa se načela, da želimo prodajati kvalitetne izdelke po ugodni ceni. Ni isto, če prodajamo originalni Fructalov sok ali sok lastne blagovne znamke, ki je sicer lahko cenejši in hkrati tudi manj kvaliteten. Pri nas filozofija prodaje ni nizka cena za slabšo kvaliteto temveč ugodna in primerna cena za kvalitetne izdelke. Istočasno vodimo akcijske prodaje. Možnost ugodnejših nakupov nudimo v diskontnih prodajalnah. Mesečno se vodje oddelkov in poslovodje zanimajo za novosti v sosednjih državah. Nismo

draga firma!

Veliko ste mi že povedali, pa je vendar še kaj, česar vas nisem vprašala, pa želite povedati bralcem Novic iz Moravske doline.

Naj najprej izrazim veselje, da sem bil povabljen k temu pogovoru in na tak način imel možnost družbo predstaviti prav ljudem, ki jih cenim. V družbi Vele je zaposlenih kar 52 vaših občanov, ki so pohvale vredni delavci. Z vašo lokalno skupnostjo dobro sodelujemo. Zelo si prizadevamo najti ustrezno lokacijo v Moravčah, kjer bi lahko zgradili supermar-

ket, ki bi gotovo prinesel kvalitetno trgovsko ponudbo. Sedanja lokacija ni ustrezna. Načrti so resni in v razvojnem oddelku intenzivno iščejo rešitve. Upam, da bomo z dobrim dialogom prav kmalu našli rešitev v zadovoljstvo občanom in nam.

Urica v družbi prijetnega, preprostega in v poslovnosti velikega moža je minila, kot bi mignil. Zahvaljujem se vam, da ste me sprejeli za sogovornico in vam želim še nadaljnjih uspehov v poklicnem in osebnem življenju, ki ste ga po obetih prednikov preživeli šele polovico.

MAL

Trženje ekološko pridelane hrane

V novembru lanskega leta smo v okviru Združenja ekoloških kmetov 'Zdravo življenje' (ZEKŽ) s sedežem v Lukovici začeli z raziskavo, katere namen je bil osvetliti možnosti trženja ekološko pridelane hrane. Na podlagi te raziskave je bila narejena diplomatska naloga z naslovom 'Možnosti trženja ekološko pridelane hrane na domžalsko-kamniškem območju', izdelane pod mentorstvom prof. dr. Katje Vadnal na Oddelku za agronomijo (Katedra za agrarno ekonomiko), Biotehniške fakultete v Ljubljani.

Ekološko pridelana hrana je rezultat enega od sonaravnih oblik kmetovanja, tako imenovanega ekološkega kmetijstva, za katerega se v zadnjih petih letih odloča vse več kmetov. Takšno kmetijstvo temelji na ravnovesju v sistemu tla-rastline-živali-človek in sklenjenem kroženju hranil v njem. Prepovedana je uporaba lahko topnih mineralnih gnojil in sintetičnih sredstev za varstvo rastlin. Prepovedano je krmljenje krvne in kostne moke ter druge krme živalskega izvora, uporaba hormonov, preventivna uporaba antibiotikov in zdravil proti stresu pred zakolom. Prav tako je prepovedana uporaba kakršnihkoli gensko spremenjenih organizmov. Osnova pridelave je kolobar in živalim prilagojena reja z izpusti. Kmetije morajo biti vključene v ustrezen nadzor. Ena od sonaravnih oblik je tudi biološko-dinamično kmetovanje, ki temelji na spoznavanju, preučevanju ter uporabi snovi in energij zemlje in vesolja na rast in razvoj rastlin in živali.

V raziskavo je bilo vključeno širše domžalsko-kamniško območje, ki sega od vznožja Kamniških Alp, preko Tuhinjske doline, Črnega grabna, Moravske doline ter do Litije in Zasavja. Cilj raziskave je bil analizirati sedanje razmere na področju prodaje ter oceniti možnosti za povečanje učinkovitosti prodaje, zato smo analizirali sedanje razmere na področju ponudbe in povpraševanja. Izvedli smo anketiranje ekoloških kmetov na omenjenem območju ter anketiranje potrošnikov v mesecu decembru. V analizo je bilo zajetih 47 kmetij, kar pomeni 61 % vseh poslanih anket, in 75 anket potrošnikov, ki so potencialni porabniki ekološke hrane, saj smo ankete delili obiskovalcem predavanj Društva Ajda Domžale ter na njihovi stojnici v Domžalah in na stojnici ZEKŽ v Kamniku.

Ugotovili smo, da so anketirane kmetije pretežno hribovsko-višinske, zato se že zaradi naravnih danosti ne morejo ukvarjati s kakršnokoli intenzivno rejo ali pridelavo. Usmerjene so v živinorejo (94%). 13% je čistih kmetij, kar pomeni, da je kmetija edini vir dohodka. Po velikosti in sestavi zemljišč so z 8,3 ha kmetijskih zemljišč pod povprečjem slovenskih ekoloških kmetij (11,5 ha) in daleč pod evropskim povprečjem, kjer je velikost kmetijskih zemljišč na ekoloških kmetijah od 22 do 25 ha. Večina anketiranih kmetuje ekološko in so člani ZEKŽ, nekaj pa je tudi takšnih, ki kmetujejo biodinamično ali pa kombinirajo obe metodi. Gospodarji kmetij so v povprečju stari 46 let in z dobro izobrazbeno strukturo, saj jih ima 63% zaključeno najmanj srednjo šolo, njihove družine pa imajo v večini 3 do 6 družinskih članov.

Tako za kmete kot za porabnike ekološke hrane je izredno pomemben nadzor ekološke pridelave in predelave. Večina anketiranih je v nadzoru pri Kmetijsko-gozdarskem zavodu v Mariboru. Od teh jih je tretjina pod nadzorom 1. leto in svoje pridelke lahko prodajajo samo kot konvencionalne. 34% jih je pod nadzorom 2. leto, svoje pridelke pa lahko prodajajo kot pridelke iz preusmerjanja. 28% kmetij je pod nadzorom najmanj 3. leto in so si tako že pridobili naziv 'ekološka kmetija', svoje pridelke pa lahko prodajajo kot ekološke. 6% kmetij ni pod nobenim nadzorom, pa čeprav kmetujejo po eni od sonaravnih metod. Glede na ta dejstva lahko pričakujemo, da bo število ekoloških kmetij vsako leto večje. Po staležu živali prevladujejo kmetje, ki se ukvarjajo z govedorejo (83%), zastopane pa so vse živinorejske panoge.

Slika: Prodaja ekoloških pridelkov Združenja ekoloških kmetov 'Zdravo življenje' na eni od sejamskih prireditev v Domžalah (foto Tomaž Močnik)

Po prodaji živalskih proizvodov največ kmetij prodaja meso govejih pitancev, sledi prodaja mleka ali mesa krav, mesa telet, jagnjetine, mesa plemenskih telic ter svinjskega, kunčjega in konjskega mesa in kozletine. Nekaj je kmetij, ki prodajajo jajca in med. Vse kmetije, ki imajo jagnjeta in žrebeta, le-te tudi prodajajo. Nobena kmetija pa ne prodaja ovc mater, ovc mladic, ovnov, kozlov in kobil, ker jih imajo za razplod.

Veliko rastlinske pridelave je namenjene lastni porabi, tako živali kot ljudi. Vseeno pa petina vseh kmetij prodaja sveže sadje, sledi prodaja krompirja, zelenjave in žitaric. Na eni

kmetiji se ukvarjajo tudi z vzgojo in prodajo sadik jablan, hrušk in češenj. Kmetije prodajajo tudi suho sadje, domači kis, sir, moko, kisló zelje, kisló repo in žganje. Naredili smo tudi oceno količine pridelkov, ki so jo anketirane kmetije sposobne prodati v enem letu. Smiselno bi bilo to oceno razširiti na vse ekološke kmetije omenjenega območja, zato konkretnih števil ne bom navajala.

Ugotavljali smo tudi, kako kmetije ekološke pridelke prodajajo in ugotovili, da izstopa delež kmetij, ki prodajajo neposredno na kmetiji (76%). Večina jih uporablja 1 ali 2 tržni poti. Po tržnih poteh, ki si jih želijo, ostaja kot najboljša še vedno neposredna prodaja na domu, čeprav v svetu ta način prodaje upada. Raziskave na širšem celjskem območju v letu 2001 pa so pokazale, da so potrošniki pripravljene kupovati hrano na kmetijah, ki so v povprečju oddaljene do 10 km. Tudi naša raziskava je pokazala, da skoraj polovica anketiranih potrošnikov kupuje ekološko pridelano hrano neposredno na kmetijah. 30 % anketiranih kmetov bi želelo prodajati z dostavo na dom po naročilu.

Pri trženju največ kmetov vidi težavo v oddaljenosti od trga in kupcev, zato si želijo skupne oblike prodaje, za katero se je opredelila večina (87 %) anketiranih. Od teh si jih največ želi skupno bio trgovino v večjem kraju (61 %), sledi skupna blagovna znamka (37 %) in skupna stojnica (34 %).

Biotrgovina pomeni bolj organizirano trženje z ekološkimi pridelki, kjer porabniki lahko bolj redno pridejo do tovrstne hrane.

Skupna blagovna znamka pomeni prepoznavnost določene vrste blaga na trgu in jamstvo njegove kakovosti za kupca. Blagovno znamko Biodar lahko za ekološke pridelke uporabljajo kmetije, ki so pod nadzorom in so si pridobile naziv 'ekološka kmetija' ter so včlanjeni v Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije. Izkazalo se je, da je med kmeti njen pomen slabo poznan, saj le ena kmetija uporablja blagovno znamko Biodar, pa čeprav bi le to lahko uporabljalo že 28% kmetij. Zato bi bilo potrebno začeti blagovno znamko Biodar dosledno uporabljati za vse pridelke iz ekoloških kmetij.

Postavitev stojnice pomeni možnost neposredne komunikacije med pridelovalci in porabniki ekološko pridelane hrane. Tako lahko kmetje spoznajo želje, pričakovanja in potrebe kupcev. Za začetek bi bilo smiselno prodajati na ekološki tržnici v večjem kraju. Od jeseni 2001 je v Domžalah vsako soboto postavljena stojnica, kjer prodajajo pod blagovno znamko Demeter, pod katero prodajajo kmetje, ki kmetujejo po biodinamični metodi.

Zanimivo je, da le nekaj kmetov meni, da je povpraševanje po ekološki hrani dovolj veliko. Več kot polovica pa je prepričanih, da povpraševanje narašča. Istočasno pa je 79% anketiranih potrošnikov prepričanih, da je ponudba ekološke hrane premajhna in so jo pripravljene redno kupovati. Glede na ponudbo hrane anketiranih ekoloških kmetij le-ta ustreza povpraševanju anketiranih potrošnikov, saj bi jih več kot polovica redno kupovala sadje, zelenjavo, krompir, jajca in žita. Vprašanje pa je ali je količina, ki jo ponujajo ekološki kmetje dovolj velika. Drugače pa je s povpraševanjem po govejem mesu, za katerega je manjše zanimanje, kar pa je verjetno posledica afer v konvencionalnem kmetijstvu. Prepričana pa sem, da bo ekološko prirajeno meso pod blagovno znamko Biodar našlo več porabnikov, kot je pokazala raziskava.

In kdo so porabniki ekološko pridelanega živeža? Izkazalo se je, da so to ljudje, ki imajo pozitivno mnenje o ekološko

pridelani hrani, saj menijo, da je zdrava, kvalitetnejša, okusnejša in neškodljiva, istočasno pa se zavedajo, da je zato tudi dražja. Večinoma so to tudi ljudje, ki se trudijo za zdravo življenje, saj pogosto jejo sadje in zelenjavo, izogibajo se industrijski hrani in hrani z raznimi dodatki ter poskušajo uravnovesiti delo in zasebno življenje. Izkazalo se je tudi, da izredno velika finančna zmožnost porabnikov ne vpliva na veliko povpraševanje po tovrstni hrani. Večina anketiranih porabnikov so predstavniki srednje generacije (31–60 let) in živijo v družinah z 2–5 družinskimi člani. Večina jih ekološko pridelano hrano kupi na kmetijah ali stojnici, od teh pa jih polovica tudi sama prideluje.

Ob koncu se zahvaljujem vsem kmetom in porabnikom, ki ste bili pripravljene sodelovati pri anketiranju, saj brez pravilno izpolnjenih anket raziskava ne bi bila mogoča. Vsem, ki ste se odločili za eno od sonaravnih oblik kmetovanja, želim, da bi na tej poti vztrajali, vsem nam in našim zanamcem pa, da bi se lahko prehranjevali z zdravo in neoporečno hrano.

PAVLA PIRNAT

60 let po požigu vasi v Zlatem polju, na Korenem in v Hrastniku

Občinski organizaciji Zveze borcev in udeležencev NOB Lukovica in Moravče sta ob šestdeseti obletnici požiga zlatopoljskih vasi Koreno in vasi Hrastnik, v začetku meseca avgusta pripravili spominsko svečanost v Podgori pri Zlatem Polju.

Pokrovitelj spominske svečanosti je bila Občina Lukovica. Ob pomoči Občine Moravče, organizaciji občinskih organizacij ZB NOV Lukovica in Moravče in ob prizadevnem delu domačinov Zlatega Polja je spominska svečanost obudila spomin na čase, ko je okupator od domačih ognjišč v izgnanstvo ali taborišča pregnal vaščane navedenih vasi, več moških prebivalcev pa je tragično končalo v ognjenih zubljih.

V kulturnem programu je sodelovala godba iz Lukovice, oktet Tosama, Moški pevski zbor iz Lukovice, recitatorji iz OŠ Brdo in OŠ Jurija Vege Moravče, recitatorka Francka Kosmač, domači harmonikarji in še nekateri drugi.

Slavnostni govornik je bil Rajko Hafner, predsednik Območnega združenja borcev in udeležencev NOB Domžale, spregovoril je tudi župan Občine Lukovica Anastazij Živko Burja, navzoče pa je pozdravila tudi županja Občine Moravče Ljudmila Novak. V imenu Društva izgnancev Domžale je udeležence spominske svečanosti pozdravil njihov predsednik Jožef Kveder.

Spominska svečanost je bila namenjena tudi srečanju borcev Šlandrove brigade.

Tako se je na lep sobotni dopoldan v Podgori pri Zlatem Polju zbralo veliko število nekdanjih borcev, izgnancev in občanov, da so na srečanju obudili spomin na okupatorjevo kruto dejanje v drugi svetovni vojni na območju občin Lukovica in Moravče, ki ga ne bo mogoče pozabiti, dokler bo slovenski človek spoštoval zgodovino svojega naroda.

MILAN BRODAR

Po kmečko na 24. kmečkem prazniku

Poletna nedelja, 28. julija, je bila za Moravčane v kulturno sušnem poletju prijetno popestrjena s 24. kmečkim praznikom, ki ga vsa leta prireja in organizira Društvo podeželske mladine v sodelovanju z Društvom podeželskih žena in ljudmi dobre volje, ki vsakokrat sodelujejo na razstavah v kulturnem domu ali na vozovih v povorki. Na letošnjem prazniku so tematsko razstavo postavili v dvorani kulturnega doma s skupnim naslovom Domače obrti. Razstavljalci so se predstavljali s tradicionalnimi in na žalost že zamrlimi obrtmi: kolarstvo, preja volne, pletenje slamnatih kit, čevljarstvo. Času kljubujejo sodobnejše različice vezanja, sedlarstva in jermenarstva, kovinski izdelki, rokodelske umetnine iz kartona in nenazadnje tudi klekljanje idrijske čipke, kar je radovednim obiskovalcem z veseljem predstavila Slavka Mihelčič z Imenj. Na Imenje se je primožila, njen

rodni kraj pa je na Idrijskem, kjer je za časa njene mladosti čipka pomenila velik delež za preživetje na hribovitem terenu. Prava paša za oči so bili rogovi izdelani iz korenin in prijetene melodije izvabljen iz njih so bile za marsikoga

skoraj neverjetne. Les pa je nekdanj pomenil tudi material za izdelovanje pravcatih ključavnic. Srečo Vidergar iz Dvorij je razstavljal eno in potihno zaupal, da pripravlja na svoji domačiji prostor, v katerega bo razstavil še druge ohranjene tehnične dosežke prednikov.

V avli so imele bogato obložene mize članice Društva podeželskih žena. K pokušninini so vabile vse obiskovalce, marsikdo pa je po pokušninini domov odnesel hleb kruha, potico, piškote in druge dobrote iz krušne peči. Ob pogledu na vse testene umetnine se upravičeno vprašaš, koliko volje premorejo te pridne žene, da ob vseh obveznostih zmorejo še napeči lične in dobre izdelke, s katerimi so se predstavile že na vseh 24 kmečkih praznikih. Na stojnici sta se predstavljali še družini Paternoster iz Litije z domačimi siri in družina Vozelj iz Šmartnega pri Litiji s čebelarsko dejavnostjo.

Na prireditvenem prostoru pri gasilskem domu pa je bilo športno živahno, saj je šest ekip tekmovalo v kmečkih igrah. Vse ekipe so opravile po šest preizkušenj malo za res in malo za šalo so vasovali, nosili mleko čez ovire, metali bale, se vrteli okoli osi in nato preizkušali možnost hoje k cilju ter vlekli vrvi skupaj s samokolnico, v kateri je bila tekmovalka. Kljub velikemu prizadevanju vseh ekip pa je vendarle prvo mesto pripadlo ekipi DPM iz Laškega, drugo ekipi DPM iz Domžal, tretje uvrščeni pa so bili tekmovalci iz Kamnika. Sledile so ekipe Voluharji iz Preserij, DPM Moravče in ekipa Lulčki iz občinstva. Zmagovalci

pa, kot se spodobi, so bili vsi. Skozi igre je s svojo duhovitostjo zabavno vzdušje sejal Franc Kolar, ki mu beseda dobro teče. Večer in mlada poletna noč sta privabila željne zabave z ansamblom Nagelj.

Člani obeh društev so bili z izvedbo in izkupičkom zadovoljni. Slednjega bodo porabili za društvene dejavnosti, med katerimi velik delež pripada

izobraževanju na strokovnih predavanjih in delavnicah. Takšen pristop pa po svoje obeta še zanimivih kmečkih praznikov, morda bo drugo leto jubilejni 25. zares nekaj posebnega, saj se po utrujenem, a navihanem pogledu Petre Jemec, predsednice DPM, vidi, da se že snujejo novi načrti z izvirnimi idejami.

MAL

**ISCG
DOMŽALE**

**AVTOŠOLA
LONČAR d.o.o.**

Cesta talcev 10, 1230 Domžale

Marko: 041/785-735

Janez: 041/697-971

Tečaj CPP

B kategorije

16.9. ob 19.00 uri

Jernejeva nedelja

V Pečah smo letos četrtrič praznovali god župnijskega zavetnika sv. Jerneja posebno slovesno. Spet smo se na ta dan, v nedeljo, 25. avgusta 2002, srečali s svojimi sorodniki in rojaki, ki živijo širom Slovenije in preko njenih meja.

Pred štirimi leti smo se za tovrstno slovesnost odločili zato, da bi naše rojake seznanili z delom v župniji in z gradnjo novega župnišča. Sprva smo se bali, kako nam bo to uspelo, kakšen bo odziv, ali bo nagajalo vreme. Toda kasneje se je izkazalo, da so tovrstna srečanja zelo dobrodošla, saj se ljudje radi vračajo na ta košček zemlje, župljani in tisti, ki jim je ta ideja blizu, pa zavzeto pripravljajo srečanje. Zgoraj pa poskrbijo za lepo vreme!

Letos smo skušali to prireditev še malce popestriti. Ob 9. uri je bila sv. maša, ki jo je vodil prošt novomeškega Kapitulja g. Jože Lap ob somaševanju duhovnika iz mariborske škofije g. Praznika in sodelovanju bogoslovca Zvonka Vozla. Zbralo se je veliko število vernikov, med njimi je bila tudi županja ga. Milka Novak, od blizu in daleč. Posebej razveseljivo je, da vsako leto opažamo nove obraze, ki jih prejšnja leta nismo videvali. G. Jože Lap je v svojem nagovoru predstavil lik sv. Jerneja. On naj bi nam bil v času, preplavljenem z nasiljem, skrbmi, slabo voljo, nevoščljivoostjo, zamerami, in drugo podobno navlako, svetel vzor. Vsi kristjani naj bi mu bili podobni, izžarevali naj bi veselje, dobro voljo, optimizem in širili pozitivno mišljenje.

Po sv. maši je g. Lap na trgu pred cerkvijo blagoslovil zdravilna zelišča. Na stojnici je dišalo veliko suhih in svežih čajev in

zdravilnih rož, s katerimi so sicer bogato posejani naši travniki in bregovi.

Sledil je nastop folklorne skupine Društva upokojencev iz Kamnika. Harmonika, pesem in ples ter pogled na vrteče se pare v narodnih nošah so razpoloženje še dvignili.

Medtem se je začel srečolov, pravzaprav kar ribolov, saj je zadela prav vsaka srečka. Očitno je bilo to tako privlačno, da je srečk hipoma zmanjkalo in jih marsikdo kljub želji ni mogel kupiti. Zato pa smo se lahko prav vsi posladkali z domačim pecivom in se okrepčali z aperitivom in kavo, kar so pripravile domačinke.

Tekom dopoldneva je bila v kapeli župnišča na ogled razstava cerkvenih prtov in drugih predmetov. Cerkev hrani mnogo stvari, ki so paša za oči in prava kulturna dediščina. Razstavljen je bil le del teh predmetov, od katerih naj omenim nekaj zanimivih primerov:

- Prt za glavni oltar, za katerega je skoraj 20 cm široko čipko v obliki src sklekljala pok. Gregova mama, platno pa je izvezla pok. Mihačeva Mimica, vse to pred 1. sv. vojno.
- Zanimiva je lesena pušca za pobiranje darov, ki je bila v rabi v podružnični cerkvi sv. Mihaela in nosi letnico 1811.
- Marsikoga so pritegnili zvezki z rokopisi g. Alojzija Pečka, pokojnega peškega župnika. Sem si je zapisoval pridige in govore, zadnje malo pred smrtjo, v marcu 1963.

Torej si je to nedeljsko dopoldne vsak našel nekaj zase. Dogajanje je bilo živahno, obiskovalci in domačini pa zadovoljni in veseli. In ravno to je namen praznovanja Jernejeve nedelje.

Na svidenje prihodnje leto!

JELKA LALIČ, foto Tone Stenko

Mladi restavratorji na gradu Tuštanj

Obnova gradu Tuštanj je znova zaživela. V torek, 2.7., smo se pred gradom zbrale študentke 1. letnika restavracije Likovne akademije iz Ljubljane. Pred nami je bila dvotedenska delavna praksa. Mentor gospod Franc Kokalj in odgovorna konservatorica območja Gorenjske iz Spomeniškega varstva Kranj gospa Nika Leben, sta nam razkazala prostore bodočih poročnih sob in razložila potek dela. Po danih navodilih smo se lotile

restavriranja. Ker sta bili sobi večkrat poslikani, smo morale biti zelo pazljive pri odstranjevanju ometa, da ne bi poškodovale izbrane poslikave. Odkrile smo vrsto dekoracij.

Čas namenjen delovni praksi je hitro minil. Ostalo je še veliko dela. V nadaljevanju bo potrebno stene sob utrditi in zaščititi ter osvežiti barve stenskih dekoracij. Kljub napornemu delu smo delale z veseljem, saj je bilo to naše prvo srečanje s praktičnim delom, zame pa za povrhu še v domači občini.

NINA

Rokodelci na izletu

Rokodelci so v program dela zapisali tudi zaključni izlet. Načrtovani izlet so uresničili v soboto, 6.7.02.

V toplem poletnem jutru jih je s kombijem odpeljal na pot gospod Arsić. Leonida je med vožnjo razložila načrt poti. Po njenem pripovedovanju se je obetal zanimiv dan.

Pot jih je najprej vodila v kraj, ki je bil že v davni preteklosti bogat z železovo rudo – v Kropo. Tja so prispeli ravno na dan Kovaškega šmarna. To je tradicionalno praznovanje, ki ohranja bogato kroparsko fužinarsko izročilo in tako pomembno prispeva k ohranjanju zgodovinske in etnološke dediščine.

Z železom in ognjem so v Kropi v svoji 700 letni zgodovini oblikovali zibelko kovaštva.

Rokodelci so si v nadaljevanju ogledali prikaz ročnega kovanja v podjetju Uko, prikaz ročnega kovanja žebeljev v vigenjcu Vice, Kovaški muzej, staro fužinarsko hišo ter v starem mestnem jedru predstavitev rokodelskih spretnosti kovačev, čipkaric, medičarjev ...

V vigenjcu so člani žebeljskega krožka iz Kroke prikazali ročno kovanje žebeljev. Nekateri obiskovalci so si lahko tudi sami skovali žebelje.

V zgodnjih popoldanskih urah so se le odpravili iz zanimivega kraja. Na bližnji razgledni točki so se za kratek čas ustavili in poskusili dobrote, ki so jih prinesli s seboj. Dobro volje so nadaljevali svojo raziskovalno pot. Na pobočju Jelovice so kmalu zagledali vas Dražgoše. Ustavili so se ob spomeniku žrtvam fašizma.

Spomenik jih je spomnil na boj med Nemci in partizani Cankarjevega bataljona leta 1942. Nemci so vas požgali, 41 vaščanov ustrelili, preostale pa izgnali.

V središču Selške doline v Železnikih so si v Plavčevi hiši ogledali muzej. V muzeju so bile razstavljene različne zbirke: železarska, lesarska, skriljna kritina, čipkarstvo. Rokodelci so se največ časa zadržali pri ogledu klekljarskih mojstrov in iz Železnikov.

V čipkarski sobi je bilo razstavljenih več kot 300 originalnih čipk.

Iz Železnikov so se mimo muzejskega plavža odpeljali v dolino obeh Sor v Škofjo Loko in naprej na Križno Goro. Tu so si v znani gostilni Pri Boštjanu ob čudovitem razgledu privoščili kosilo in počitek.

Ob obujanju vtisov, prijetnem klepetu in ob dogovoru za naslednje srečanje, so se kar prehitro in varno pripeljali v domači kraj.

B. DORIČ

Selani smo se ponovno srečali

Znova je prišla zadnja sobota v juniju, ki je za krajanje vasi Selo že kar praznik. To je tisti dan v letu, ko se zberemo skupaj s prijatelji in znanci in odpotujemo na srečanje krajanov vasi Selo–Sela–Sele, ki jih je v Sloveniji preko 70. Srečanja, ki je bilo letos v vasi Selo pri Robu v občini Velike Lašče, se je udeležilo kar 35 vasi s približno 1300 obiskovalci. Sama prireditve je že kar tradicionalna, saj je bilo to že 6. srečanje. Na prireditvi vsak kraj pokaže nekaj posebnega iz svojega kraja ali pokrajine. Zato je vsako leto zanimivo oditi na srečanje, ker si ogledamo kraj, njegove posebnosti in znamenitosti pa tudi zagnanost krajanov, da se obiskovalcem pokažejo v kar najlepši organizaciji prireditve.

Kakor vsako leto so bili tudi letos z nami vrhpoljski tamburaši, ki z nastopom vedno navdušijo. Na srečanju se nam je pridružila tudi županja, ki se je z zanimanjem udeležila sestanka predstavnikov sodelujočih vasi, na katerem so se dogovorili o nadaljnjih aktivnostih in organizaciji srečanja za prihodnje leto. Županji se zahvaljujemo za darilo, ki smo ga poklonili organizatorjem. Zahvalo smo dolžni tudi Nissan servisu Krulc za kape in KS Vrhpolje za denarno pomoč. Že vnaprej pa vse, ki vas zanimajo takšna društva vabim, da se nam zadnjo soboto v juniju leta 2003 pridružite na 7.srečanju, ki bo v Prekmurju.

FRANC LEBAR

12. TABOR »BOHINJ 2002«

Bohinj je slovenski pojem, ki združuje naravne znamenitosti, kulturne in zgodovinske spomenike ter izjemno dragoceno kulturno izročilo. Svoj ustvarjalni navdih so tukaj že nekdaj iskali Valentin Vodnik, France Prešeren za svoj Krst pri Savici, številni slikarji, krajinarji, pisatelji, fotografi pa tudi filmarji.

Bohinj ima posebno vlogo tudi v taborništvu.

Tukaj je prva in največja Gozdna šola – taborniška šola, kjer se usposablja vodniki, inštruktorji, vodje rodov. Že več kot 45 let na več tabornih prostorih preživljajo počitnice pod platneno streho številni rodovi iz Slovenije in tudi iz drugih držav.

Tudi moravški taborniki smo imeli svoje prvo taborjenje, pred natanko 12 leti, prav v Bohinju. Tisti, ki smo »zraven« že ves čas, lahko trdimo, da imamo najlepše spomine prav na bohinjska taborjenja. Ker se od Bohinja ne moremo ločiti, smo tudi letos postavili šotore na veliki gozdni jasi, ki je od Bohinjskega jezera oddaljena le 15 minut hoje.

Na Planini jezero se spočiješ ob pogledu na smaragdno jezero. Taborniki so se v njem tudi osvežili.

Čeprav nas je bilo letos nekoliko manj kot ponavadi, ni manjkalo dobre družbe, zabave in smeha. Da smo bili ves čas dobro razpoloženi, je pomagalo tudi lepo vreme. Proti koncu taborjenja nas je zvečer nekajkrat presenetil tudi dež, a zjutraj smo se prebudili v nov sončen dan. Na taboru nas je vsak dan čakalo kaj novega. Dopoldne smo imeli aktivnosti, ki jih zahteva naš program (gozdna šola), popoldneve pa smo preživljali ob jezeru, se kopalji, vozili s kanuji, igrali igre z žogo.

Nastopili smo tudi na prireditvi Radia HIT »V živo s slovenskih plaž« s svojo točko in svojo kandidatko. (Morda ste nas celo slišali na valovih Radia HIT.) Imeli smo tudi igre brez meja in se neizmerno zabavali. Pripravili smo kulinarčni dan, kjer smo si sami pripravljali obroke. Naredili smo pravo žičnico, po kateri smo se spuščali v dolino. Streljali smo z lokom, ustvarjali na ročnih delavnicah in še in še.

Najmlajši se zabavajo ob družabnih igrah.

Večere smo preživljali predvsem ob tabornem ognju, kjer se je pelo, plesalo, igralo. Pekli smo koruzo, krompir, čapate. To so bili najlepši trenutki dneva. Ogledali smo si tudi prireditev »Praznik v Bohinju«, kjer so Bohinjci prikazali stare šege in navade. Prisostvovali smo pravi »kmečki ohceti«.

Naše teoretično taborniško znanje in znanje o Bohinju smo uporabili v raznih kvizih, praktično znanje pa pri izdelavi taborniških objektov.

Pohvalimo se lahko tudi z novimi taborniki. Preden so postali »pravi taborniki«, so preživel taborniški krst, ki jim bo gotovo ostal v »trajnem«

Večeri ob tabornem ognju so najlepši del dneva.

spominu. V veliki konkurenci smo izbrali tudi »najlepše noge Bohinja«. Med taborjenjem nas je obiskala naša županja z družino. Na žalost smo ravno tisti dan odšli na celodnevni pohod na Planino jezero. Tisti, ki smo ostali v taboru, smo bili obiska zelo veseli. Skupno veselje smo delili zvečer, ko smo se sladkali ob dobrotah, ki jih je prinesla. Torej je bilo letošnje taborjenje polno dogodivščin in zanimivosti. Ob delu in zabavi smo v desetih dneh postali kot prava velika družina, ki se zna zabavati, se smejati, pomagati drug drugemu in živeti v skupnosti. Vsak izmed nas je doživel nekaj novega, si pridobil novih prijateljev ali utrdil stara prijateljstva. Predvsem pa smo si pridobili veliko izkušenj, ki jih bomo lahko uporabljali v svojem vsakdanjem življenju.

ANDREJA – SRNICA

Končno se je le premaknilo

Najbolj črnogledi so že napovedovali, da z gradnjo našega doma ne bo nič. Pomlad se je poslavljala, a dela pri nadaljevanju gradnje planinskega doma se še vedno niso pričela. Zaradi nesoglasij v vrhu društvene strukture je vse zastalo. Končno je le prevladala zdrava pamet!

Odločili smo se za nadaljevanje gradnje. Zavedamo se, da se ne moremo izneveriti vsem, ki so nam nudili pomoč pri zbiranju materialnih in drugih sredstev za nameravano gradnjo. Gradnjo nadaljujemo! Že od daleč – iz Moravč – lahko vsakdo vidi, da smo pri delu uspešni. Nabavljeni material, ki mu je grozilo, da bo počasi propadel, je vgrajen. Ko berete te vrstice, je mogoče že, ali pa bo dom kmalu pod streho. Verjemite, da je to velika želja vseh, ki jim to pomeni velik izziv. Ne moremo mimo tega, da se ne bi zahvalili vsem, ki so kakor koli pomagali, da smo začeto delo tako uspešno nadaljevali. Veliko posameznikov in družin nam je pomagalo z neposrednim delom, materialom, pa tudi s finančnimi prispevki. Malice delavcem, ki so jih številni pripravljali brezplačno, so pripomogle k uspešnemu delu. Hvala! Nekateri so stali ob strani, a vendar je bilo še vedno dosti tistih, ki niso držali križem rok ter nam pomagali po svojih močeh. Zato nas ni strah, da ne bi zmogli uresničiti svojih načrtov. Kako bomo nadaljevali v bodoče, bo odvisno od tega, kako uspešni bomo pri zbiranju sredstev za nadaljno gradnjo.

Vsem, ki ste nam nesebično pomagali dosedaj – iskrena hvala! Tudi v bodoče računamo na vašo pomoč.

MARIJAN GRIL

POLETNI TABOR PO POSOČJU

5. avgust je bil dan odprave skavtov na poletni tabor od Mosta na Soči do Kranjske Gore.

Začeli smo ga z zborom v Moravčah, kjer smo se z avtobusom odpeljali v Ljubljano, od tam pa pot nadaljevali z vlakom do Mosta na Soči. Na Mostu na Soči smo izstopili, si nadeli težke nahrbtnike ter se podali peš proti Tolminu. Začetna pot je bila težka, saj smo se morali privaditi na vso težo odprave, ki smo jo nosili s seboj. Da smo se ohladili, smo se po uri hoda ustavili ob reki Soči, ter se tisti, ki jim mraz ne pride do kosti skopali. Pot smo nadaljevali proti Tolminu, kjer nas je pred nevihto in spanjem na prostem s prijetno sobo pričakal gos. župnik. Dan smo zaključili s sv. mašo in s kratkim

sprehodom po Tolminu. Naslednji dan smo se zbudili v oblačnem in hladnem jutru, opravili vse jutranje skavtske obveznosti in nadaljevali načrtan pohod. Vztrajne skavte ne moti dež, zato smo pot nadaljevali in načrtovano prišli v Kobarid. Ker bi v slabem vremenu težko postavili šotorko, smo po poznanstvu dobili prenočišče v župnišču in bili dobrodošli. Po večernih obveznostih nas je z obiskom presenetila gospa, ki je

doma z Madagaskarja in poročena v Tolminu. Pripovedovala nam je o domu in življenju na Madagaskarju, naša radovednost pa se ni končala vse pozno v noč. Da pa je bila družba bolj pestra, smo medse sprejeli še štiri nemške skavte, s katerimi smo si izmenjali skavtske izkušnje. Tretji dan je bil naš cilj Trenta. Rame so se že privadile težkih nahrbtnikov, zato so bili naši koraki hitrejši in bolj sproščeni, k dobri volji pa je pripomoglo tudi lepo sončno vreme. Na poti smo si ogledali vse znamenitosti in značilnosti kraja ter spremljali prelepo bistro Sočo. Pot nas je zapeljala do kraja Čezsoča, kjer smo postavili šotorko in si nabrali novih moči za naslednji dan.

Jutranja pot se je začela vzpenjati proti izviru Soče. Med potjo smo si ogledovali njena korita in sotesko, sama pa nas je navdajala s svojo lepoto in željo, da bi videli njen izvir. Prispeli smo do izvira Soče. Sedaj vemo od kot njena lepota. Na vrsti je bil dolg počitek, da si naberemo novih moči, saj nas je čakal strm vzpon na Vršič. Vzpon nam je uspel.

Da ne bi dobili vrtoglavice, smo se spustili v dolino. Na poti v dolino smo našli prostor, postavili šotorko, sedaj nam šlo že zelo dobro. V pripravi hrane in pomivanju smo bili že veščji, zato nam tudi to ni vzelo veliko časa. V skavtskem duhu in z lepimi mislimi na pretekle dni smo zaključili dan. Zadnji dan smo se za jutranjo telovadbo spustili v Kranjsko Goro in tako začutili jutranji počitniški vrvež. Pohod po Posočju je bil bolj pomirjajoč, bogat z naravnimi lepotami in z prelepo Sočo.

Raziskali smo le košček slovenske domovine, ki nas je prevzel, postali pa smo bolj enotni in povezani.

KRISTINA NOVAK,
foto Vlado Karažija

Nuška se je poslovila

Iz zdravstvenih razlogov se je delu z mladimi planinci odpovedala ga. Nuška Kokalj, ki je vse od ustanovitve naše družva nadvse uspešno vodila mladinsko skupino.

Večkrat nas je opozorila, da po koncu šolskega leta ne bo mogla več voditi mladinske skupine na OŠ Jurija Vege. Zelo bi bili zadovoljni, če bi preklicala svojo odločitev, a spoštovati moramo njeno voljo!

Ostali bodo lepi spomini na naše skupno planinsko delo pri vzgoji mladih planincev našega društva. Veliko lepih izletov smo načrtovali in jih tudi udejanili.

Bili ste prava »mamca« in ne »tršica«, mladim nadobudnežem na številnih pohodih, ki sem jih pomagal izpeljati. Vaš odnos do mladih in najmlajših je bil enkraten. Odvezana vezalka na obuvalu,

kapljica pod noskom, solzica v radovednih očkah; vse to je znala naša Nuška takoj urediti, odpraviti zadrego. Vse pohode, pisarijo okrog tega, statistiko o članstvu in še in še. Vse to je bilo večinoma na Vaših ramenih. Lepo je bilo delati z Vami! Zato smo Vam zelo hvaležni.

Želim si veliko srečanj na planinskih poteh, saj upam, da s prekinitvijo uspešne vzgoje naše planinske populacije niste opustili planinske dejavnosti – hoje v gore, v prelepi gorski svet.

Prepričan sem, da izražam hvaležnost vseh, ki ste jim odprli pot v gore, da bodo radi hodili in se spominjali naših skupnih

Na enem izmed mnogih izletov na GEOSS.

izletov.

Tisti, ki bo nadaljeval vaše delo, se bo moral močno potruditi, da bo dosegal takšne uspehe, kakršni so Vaši.

HVALA ZA VSE!

MARIJAN GRIL

DELO-GIBANJE-REKREACIJA-OZAVEŠČANJE JE OHRANJEVANJE IN KREPITEV ZDRAVJA DIABETIKA

OKREVANJE V ZDRAVILIŠČU TOPOLŠICA

Okrevanja v Zdravilišču Topolšica od 14. do 21. marca se je udeležilo 47 diabetikov in njihovih ožjih družinskih članov. Takoj po prihodu v zdravilišče nas je vodja gospod Riko Prešern seznanil s programom, ki so ga pripravili v zdravilišču. Tako smo zjutraj začeli z merjenjem sladkorja v krvi in merjenjem krvnega pritiska, potem pa smo pod strokovnim vodstvom zdraviliškega fizioterapevta odšli na telovadbo v naravo. Po zajtrku smo imeli različne rekreativne dejavnosti, kot so pohodi, kopanje v bazenih s termalno vodo in tako dalje. Podoben program smo imeli tudi v popoldanskem času. V okviru našega okrevanja v Topolšici smo imeli tudi dve predavanji. Prvo je imela naša članica višja medicinska sestra Anica Kvas, ki nam je govorila o inzulinski črpalki, doktor Justinek iz bolnice v Topolšici pa nam je na splošno predaval o sladkorni bolezni. Sedem dni okrevanja v prijetnem okolju in lepem sončnem vremenu nam je tako kar prehitro minilo.

POHOD JABLE – RAŠICA

V okviru programa gorenjskih diabetičnih društev je Društvo diabetikov Domžale v soboto 20. aprila pripravilo pohod Jable-Rašica. V Jablah se je zbralo približno 75 pohodnikov, večina jih je prišla z avtobusom. Okrog devetih zjutraj smo krenili na pohod in se najprej ustavili na kmečkem turizmu Pri Blažu na Dobenu, kjer smo se malce okrepčali in odpočili. Pot nas je nato vodila na Rašico oziroma k tamkajšnjemu domu. Večina se nas je povzpela tudi na novi stolp, vendar pa nam je pogled na okoliške kraje nekoliko zastirala megla. Gospod Marijan Gril nam je nato povedal nekaj zanimivih podatkov o Rašici iz narodnoosvobodilnega boja - mimogrede v vasi pod hribom je počila prva partizanska puška -, seznanil pa nas je tudi z zgodovino gradu Jable. Nato smo se prek druge strani Dobena odpravili proti izhodiščni točki ter se za skodelico kave ustavili še v gostilni Ručigaj. Osrednja družabna prireditev pa je bila nato v restavraciji FITTOP v Mengšu, kjer so nam izredno ljubezni gostitelji pripravili kosilo. Udeležencem pohoda je najprej spregovoril naš predsednik Franc Hrovat, Nuša Vodlan nam je nato podelila lične denarnice, ki jih je naredila Nataša Pavli, Riko Prešern pa nam je razdelil turistične prospekte Domžal in Mengša. Za dobro razpoloženje je poskrbel duet Kokalj, ki se mu je nato s tolkali in bobni pridružil tudi gospod Janez Hafner iz Preserij. Ta je nato na naše veliko navdušenje zaigral še svojo dobro znano monoigro Krjavelj. Dan se je končal pozno popoldne, ko smo se s polnimi pljuči ter zadovoljni odpravili na svoje domove ter si podobnih srečanj še zaželeli.

DOKTORICA BREDA KOKALJ-LIMBEK O VPLIVU SLADKORNE BOLEZNI NA SRCE IN OŽILJE

Društvo diabetikov Domžale je v torek 14. maja v kletnih prostorih ambulante v Domžalah pripravilo predavanje doktorice Brede Kokalj-Limbek. Govorila je predvsem o vplivu sladkorne bolezni na srce in ožilje. Še enkrat smo se lahko seznanili z vsemi nevarnostmi, ki diabetikom grozijo, če ne upoštevamo zdravniških nasvetov. Doktorica Kokalj je posebej poudarila, da bi na takih predavanjih rada videla tudi tiste, ki jih nikoli ni, predvsem zato ker pomoč pri njej iščejo šele takrat, ko je njihovo zdravje že dodobra načeto. Nato je predstavnica podjetja Zaloker&Zaloker na kratko predstavila nove aparate za merjenje sladkorja v krvi in inzulinsko črpalko. Omenjeno podjetje se namreč ukvarja s prodajo tovrstnih izdelkov. Tako predavanje doktorice Kokalj kot predstavitev teh, za nas izredno pomembnih pripomočkov, nam je znova zelo koristila in nam obogatila znanje, ki ga pri našem zdravljenju še kako potrebujemo.

MERČUNOV POHOD NA KONJŠČICO

Društvo diabetikov Tržič je v soboto 8. junija pripravilo četrto družabno in rekreativno srečanje diabetikov Gorenjske. Zbrali smo se na turistični kmetiji Pr' Špan v Lomu, nato pa smo se odpravili na različne pohode. Manj rekreativno razpoloženi so odšli na ogled vodnega zbiralnika za električno centralo, najzanimivejši pa je bil Merčunov pohod na Konjščico. Skupaj se je zbralo več kot sto pohodnikov, od tega 17 iz Društva diabetikov Domžale. Pohod na Konjščico je bil organiziran v spomin na znamenitega zdravnika prvega diabetologa v Sloveniji profesorja doktorja Ljudevita Merčuna, rojenega leta 1900 v Mengšu. Posvetil se je predvsem endokrinologiji in boleznim presnove, med njimi še posebej sladkorni bolezni. Doktorju Merčunu je kruta usoda namenila le kratko življenje, odšel je namreč star le 54 let, tako da je ob sicer zelo obsežnem ustvarjalnem opusu njegovo poslanstvo ostala nedokončano. Po njem se imenuje tudi Društvo diabetikov Slovenije. Organizatorji so nam pripravili tudi zelo pester družabni program z bogatim srečolovom, kjer je zadela vsaka srečka, za najboljšo razpoloženje je poskrbela razigrana harmonika, pozdravil pa nas je tudi tržiški župan Pavel Rupar, ki je ob velikem odobravanju navzočih pokazal tudi svoje bogato pevsko znanje.

SREČANJE V GRADIŠČU PRI LUKOVICI

V soboto 22. junija je bilo v Gradišču pri Lukovici srečanje različnih amaterskih in profesionalnih društev našega območja. Zastopano je bilo tudi Društvo diabetikov Domžale. Od Franca Hrovata smo si sposodili paviljon, ki smo ga na licu mesta sami sestavili, v njem pa smo vsem udeležencem ponudili možnost, da so si izmerili sladkor v krvi. Pod strokovnim vodstvom višje medicinske sestre Anice Cotman in medicinske sestre Jerme Markošek ter ob asistenci Mirjam Beden, Franca Hrovata in Ivana Osolnika si je kar 118 udeležencev srečanja izmerilo sladkor v svoji krvi, od tega je bilo 12 odstotkov registriranih diabetikov. Zelo spodbuden je bil podatek, da nikomur od drugih naprave niso izmerile zaskrbljujočega povečanja sladkorja v krvi, večini so namreč naprave pokazale dovoljeno vsebnost sladkorja. Prepričani smo, da tudi s takimi akcijami ozaveščamo ljudi pred to nevarno in zahrbtno boleznijo.

Društvo diabetikov Domžale se vsem, ki so nam v prvi polovici tega leta pomagali pri izvedbi naših akcij, srečanj, pohodov in drugih priložnostnih prireditev, iskreno zahvaljujemo in upamo, da nam boste tudi v prihodnje pomagali po svojih najboljših močeh, saj brez vašega prispevka vsega naštetega ne bi mogli tako kakovostno organizirati. Še enkrat hvala vsem.

MAKS GROŠELJ

Izlet na Pokljuko

Območno združenje borcev in udeležencev NOB Domžale in občinski odbori so v juliju 2002 za članice, člane in simpatizerje organizirali izlet po Gorenjski. Udeležba je bila številna. Kot vsako leto so se udeležili spominske prireditve ob zaključku 17. tradicionalnega pohoda borcev in veteranov na Triglav. Spominski pohod se je končal v soboto, 13. julija, popoldan na Pokljuki, kjer se je zbralo nad 6000 ljudi iz Slovenije in zamejstva. »Triglav in Pokljuka sta simbola domoljubja«, pravijo organizatorji. Med udeleženci je bil tudi en avtobus Moravčanov, ki se radi udeležujemo takšnih prireditev. Pohoda na Triglav se je udeležilo 498 pohodnikov, 170 borcev, 167 veteranov vojne za Slovenijo, 72 pripadnikov Združenja sever, 42 častnikov SV in 49 organizatorjev. Med pohodniki je bilo 15 udeležencev iz Ankarana, ki so v 8 dneh prehodili pot od doma do Triglava. To je bila njihova četrta udeležba, kot je povedal Janez Kunstelj, ki vsa leta pomaga pri organizaciji. Med pohodniki so bili tudi Moravčani in Domžalčani. Slavnostna prireditev je bila pred hotelom Šport. Mnogi se je pridružil predsednik Republike Slovenije Milan Kučan, ki je prisotnim obljubil udeležbo

tudi prihodnje leto, čeprav ne bo več predsednik. Prisluhnili smo slavnostnemu govorniku, načelniku general štaba SV, brigadirju Ladislavu Lipiču. Dejal je, da je Triglav naš in bo tak vedno ostal, za Slovence več kot gora in zato na njej v odločilnih trenutkih vedno zaplapola naša zastava. Tako je bilo tudi leta 1991. Izrazil je zadovoljstvo nad naraščanjem števila pohodnikov, da prihajajo mladi. Pokljuka je ena največjih domovinskih prireditev v Sloveniji, itd. Organizatorju pohodov na Triglav, Janezu Smoletu, so podelili srebrno plaketo Zveze borcev. Naj omenim, da je vsak pohodnik prejel nagelj in značko. Sledil je bogat kulturni program, na stojnicah pa si lahko kupil, kar si želel. Hvala poverjenikom za vpisovanje izletnikov, vodičema Rajku in Jožetu za vodenje izleta in obema šoferjema za varno vožnjo.

JOŽE NOVAK

Stara fotografija

Tokratno fotografijo sem izbrala v povezavi s kmečkim praznikom. Za objavo jo je poslal Janez Rožič iz Spodnjega Tuštanja in je bila posneta 10. septembra 1954, ko se je skupina fantov z Moravškega, vključenih v prvi letnik Kmetijsko gospodarske šole v Moravčah, podala na zagrebški velesejem. Leta po vojni niso bila naklonjena izobraževanju, saj je bilo vendar potrebno toliko postoriti pri obnovi. K sreči pa so zanesenjaški učitelji zbrali za šolanje še primerne fante in jih izobraževali v takrat še najbolj gotovi gospodarski panogi. Desetletje kasneje pa je

Praznični izlet

Moravški člani DU so se na državni praznik, 25. junija, v popoldanskih urah odločili za potepanje po Moravški in Zagorski dolini. Dan je bil lep, pravšnji za potovanje z osebnim avtomobilom in hojo. Načrtovali smo ogled znamenitosti v teh krajih, kar se je tudi uresničilo. Ogledali smo si vzletišče »Ruardi«, tržnico, kolesarske steze, nova parkirišča na Polju v Zagorju, cerkev z dvema zvonikom, stekleno dvorano, novo pošto, skakalni center v Kisovcu, kisovski jašek – nekdanji vhod v rudnik preurejen v muzej. Naj omenim, da je v tem rudniku delal tudi Pavle Luteršek z Vrhpolja, ki je bil naš vodič po Zagorju in okolici.

Obiskali smo tudi skupino upokojenk iz DU Zagorje v njihovih društvenih prostorih. Gostoljubno so nas sprejele medse, čeprav so bile zaposlene s svojim hobijem, ki sodi v sekcijo ročnih del. Z vezanjem slovenskih motivov ohranjajo dragoceno etnološko dediščino svojih prednic. Ponosne so na svoje izdelke, ki jih tudi občasno razstavljajo ob raznih praznikih domačega društva. Največ delajo za lastne potrebe, sorodnike; izdelke pa lahko tudi dobro prodajo. Ob našem obisku je nastal skupinski posnetek.

JOŽE NOVAK

industrija naredila velik preskok in močno preoblikovala strukturo prebivalstva.

Čepijo (od leve proti desni): Franc Peterka, Janez Kos, Jernej Klopčič, Franc Vidergar, Srečo Vidergar, Srečko Kopač

V drugi vrsti stojijo: Franc Fugar – učitelj, Nande Gorjup, Metod Bizilj, Anton Cerar, Jakob Urbanija, Franc Bizilj, Janez Kos, Franc Klopčič

Tretja vrsta: Janez Rožič, Anton Ravnikar, Rudolf Uštar, Ivan Urbanija, Ciril Bizilj, Ivan Orehek, Mavric Orehek, Ivan Pekle, Srečo Berlot – učitelj

UREDNIKA

Zadnji dnevi pred začetkom pouka v šolskem letu 2002/2003

Nekateri so se znova spomnili lepih doživetij ob koncu šolskega leta, ko so prejeli plačila za svoje celoletno delo.

Vrhpoljski otroci so konec junija starše in učitelje nagradili ne le z lepimi spričevali, temveč z dobro pripravljenim in otroško pristrčnim programom.

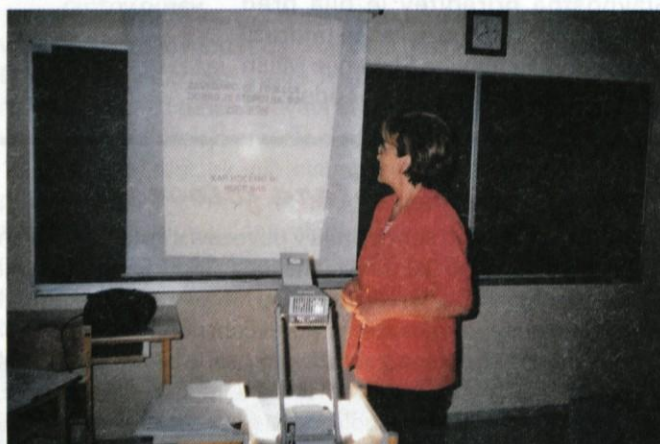

In zvoki strojev, ki so jih uporabljali delavci, saj so s polno paro prenavljali sanitarije v 1. in 2. nadstropju šole. Srčno upam, da bodo kmalu utihnili, saj si težko predstavljam, da bi imel pouk takšno spremljavo in še težje da bi 500 učencev uporabljalo samo sanitarije, ki so namenjeni otrokom iz vrtca in otrokom iz 1. razreda devetletke. So svetniki kdaj pomislili na zdravje moravških šolarjev, ko so vztrajno zavlačevali s sprejetjem letošnjega proračuna?

Učitelji smo se zadnje avgustovske dni posedli v šolske klopi in se spremenili v pridne, ustvarjalne in prav nič klepetave učence. Da ne pozabimo čisto, kako je, ko si vprašan za oceno, moraš aktivno sodelovati in svoje domislice tudi dobro predstaviti.

Česa pa smo se učili? Veščine, ki vsakomur pride prav, to je retorike in tudi tega, kako učencem ta s šolskega vidika zanemarjeni učni predmet, približati. Poučevala nas je Tončka Godina iz Glotta Nove in verjemite, da zadnji trije počitniški dnevi niso bili »brezvezni«.

Med naše učne ure, ki jih je bilo vsak dan kar osem, pa so se mešali veseli pogovori šolarjev, ki so prihajali po šolske potrebščine

MAL

Krpanove besede še dajo misliti

Letošnje poletje je prineslo poleg izdatnih padavin tudi nekaj pravih kulturnih podvigov. Med njimi je bila prav gotovo uprizoritev Levstikove prve slovenske umetne pripovedke Martin Krpan z Vrha. Levstik je po pripovedi samotarja in starca Močilarja oblikoval to, vsem Slovencem dobro znano besedilo, za vzorec drugim slovenskim literatom, da bi pisali tako, kot jim svetuje v znamenitem potopisu in literarnem načrtu Popotovanje od Litije do Čateža. Pripovedka je v dramatisirani

obliki zaživela pod peresom Jožeta Humerja. Besedilo, ki je bilo prvič objavljeno leta 1858, pa po 144 letih še vedno prinese veliko vsebin za razmislek pozornemu gledalcu predvsem pa poslušalcu Krpanovih samogovorov. Ne samo da se v njih v polni meri odraža veličina, izrazne zmožnosti in bogastvo slovenskega jezika, na neprisiljen način opozarja na bistrost Slovenca, njegovo iznajdljivost in premetenost ter zbuja narodno zavest in pripadnost.

Morda režiser Lojze Stražar, že uveljavljeni amaterski režiser, in njegovi igralci zbrani v domačem Kulturnem društvu Mirana Jarca kot gostujoči amaterski igralci in pevci s širšega domžalsko – kamniškega območja niso pomislili na vse te kvalitete besedila, ko so se odločili za ponovno postavitve na oder studenškega letnega gledališča. Predstavo odlikujejo številne male vloge več kot stotih igralcev, plesalcev in pevcev, ki igri dajejo razsežnosti spektakla, kakršnega smo v lanski sezoni doživeli ob uprizoritvi

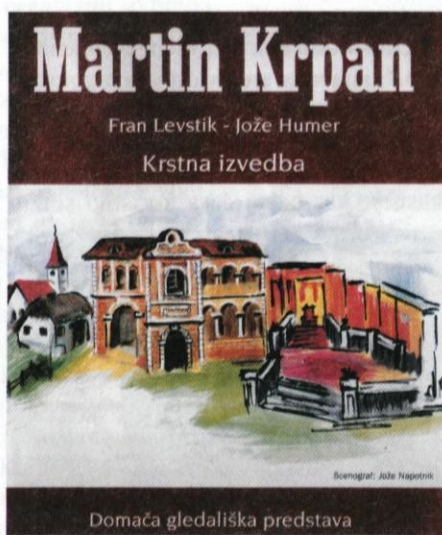

Miklove Zale. Z veliko poguma je režiser domiselno vključil konjenike in kočijo, da je dosegel pravo strahospoštovanje pred cesarskim dvorom. Nada Slatnar, dolgoletna sodelovka kostumografinja, je v dvorne noše vpletla veliko blišča, ki pa gledalcev ni prepričal o večji eminentnosti dvorjanov pred kmečko opravljenim Slovencem. Tudi užaljena cesarica z velikimi obljubami darov, ki jih Krpanu ni bilo mogoče vnovčiti, je ostala v senci preproste, skrbne in čuteče Šavrinke Tone (nov lik), ki Krpanu na pot da malico in ga priporoči božji previdnosti. Gledalci smo z več vneme poslušali slovenske

ljudske in narodne pesmi pevcev pod vodstvom Karla Leskovca, se nasmihali otroški domišljiji ob preprostih igrah, kot si ogledovali izumetničen dvorni ples. Le nečesa bi se bilo dobro učiti pri Dunajčanih: njihove podjetnosti, saj so takoj po zmagovitem Krpanovem boju prodajali njegove klobuke, Slovenci pa smo samo čakali na svojega junaka in zamudili najugodnejši podjetniški čas. Narodnjak, kakršen je bil Levstik, ni spregledal najmanjše nadrobnosti svojih ljudi, kar besedilu daje večno aktualnost. Režiser pa se je nekaj korakov komercializacije s pridom poslužil pri izbiri igralca za naslovnega junaka Jurija Seška, ki pa je njegovo zaupanje popolnoma upravičil. Z možato postavo,

nekoliko neokreten in z dobro obvladano dikcijo je perfektno odigral zaupano vlogo, kar pa bi lahko pripisali tudi cesarju Janezu (Stanetu Maslju). Scena v zasnovi Jožeta Napotnika pa je bila le še pika na i k nazorni predstavi in gledalčevemu življenju v dunajski in slovenski dogajalni prostor in čas. Martin Krpan pa je bila le ena od osmih napovedanih prireditev v Kulturnem poletnem festivalu Studenec 2002, zagotovo pa tista, ki po uspešnosti, če vzamemo za merilo obisk predstav, zasluži največ pozornosti, saj si jo je v osmih predstavah ogledalo nad 15.000 ljudi. Med gledalci pa so bili tudi številni Slovenci iz zamejstva kot naprimer učenci, starši in učitelji iz Slovenske šole pri Mariji vnebovzeti iz Clevelanda, ki so v svoje 14 dnevno spoznavanje domovine staršev ali starih staršev vključili tudi ogled te predstave. Naj pisanje o predstavi zaključim s čestitkami vsem, ki ste pri predstavi kakorkoli sodelovali in izrazim upanje, da se v prihodnji sezoni nadejamo novega gledališkega uspeha.

MAL

Krajevna skupnost Peče (ki to več ni)

KS Peče obsega naselja: Gora pri Pečeh, Križate, Peče, Ples (zaselek Hleve), Podgorica pri Pečah, Pretrž in Zg. Koseze. Na celotnem območju živi približno 470 prebivalcev. Območje delita na dva - severni in južni del - cesta Zagorje - Moravče in potok Drtiščica. Pokriva 1.023 ha ozemlja, od tega je 48 % gozdnih površin.

Na tem območju je bilo življenje že v preteklosti precej razgibano, kar nam potrjuje arheološko najdišče žarnega grobišča v zaselku Dol v Gori pri Pečeh, ki izhaja iz halštatske dobe (starejše obdobje železne dobe). Najdeni predmeti se hranijo v Narodnem muzeju v Ljubljani in Naravoslovnem muzeju na Dunaju.

Peče so dobile ime verjetno po bližnjem hribu Pečnarci ali po podzemski jami, imenovani Vrišnikova jama - peč(i)ca. V Pečnarci nad Pretržem je bil nekdanj

kamolom, v katerem so lomili peški marmor (imenovan tudi črni marmor), iz katerega so izdelovali predvsem vhodne portale in nagrobne spomenike, leta 1728 so iz njega izdelali piramide na gorskem prehodu Ljubelju, bolj pa so ga začeli izkoriščati, ko so gradili zasavsko železnico. Nekdaj so bili peški kamnoseki znani daleč okoli, bili so pravi umetniki. Peče spadajo v naselja z najstarejšimi zgodovinskimi viri na Moravškem. Prvič so omenjene že konec leta 1238.

V Križatah je bila nekdanj graščina, katera se ni ohranila v prvotni obliki. Na dvorišču še danes stoji mogočna lipa (obseg debla 6,4 m), vidni pa so tudi ostanki lesenega grajskega vodovoda.

Zg. Koseze se prvič omenjajo leta 1414, ime pa so dobile po stanovskem položaju svojih prebivalcev. K Podgorici spadata

zaselka Muzga in Vojni dol, nastanek imena slednjega verjetno sega v dobo starih Slovanov, ko so vojaki za nagrado ali plačilo za vojskovanje dobili kos zemljišča v dolu. Ker je postal vojakov, so ga imenovali Vojni dol. Zaselek Hleve pa so ime dobile po grajskih hlevih, ki so tam nekoč bili.

Krajevna skupnost Peče se nahaja na »prepihu«, posledica česar je tudi razdelitev na tri fare: Peče s cerkvijo sv. Jerneja in podružnično cerkvijo sv. Mihaela v Peških Kandršah, Moravče (Zg. Koseze s cerkvijo sv. Štefana) in Vače (Gora pri Pečah s cerkvijo sv. Florjana). Leta 1966 je bila ustanovljena KS Peče (»ukinjena« pa kmalu po ustanovitvi Občine Moravče), predvsem z namenom združiti interese prebivalcev in zagotoviti boljše življenjske pogoje. Veliko izgubo je to območje doživelo z ukinitvijo Osnovne šole Peče, objekt katere je kasneje kar nekaj časa koristno služil

Cerkev s. Florjana v Gori pri Pečah, v ozadju Peče

obratu Induplati, v katerem so kruh služile ženske z bližnje okolice.

Področje je pretežno kmetijsko, čeprav skoraj ni kmetije, ki bi se preživljala zgolj s to panogo. Stališče »bivše« KS, proti pozidavi območja s počitniškimi hišicami, se je izkazalo za primerno, saj je tako območje ostalo manj obremenjeno, zagotovilo prvotno naravno okolje in se izognilo marsikateri konfliktni situaciji.

Praznovanje »Jernejeve nedelje« v Pečah in Grajska lipa (obseg 6,4 m) v Križatah

Cerkev sv. Mihaela v Peških Kandršah

V KS delujejo: Prostovoljno gasilsko društvo Peče (mladi gasilci so se že štirikrat zapored uvrstili na državno gasilsko tekmovanje), Kulturno in športno društvo Peče in KO Rdečega križa. Skozi vse leto se vrstijo različne prireditve: kulturne in športne prireditve, blagoslov konj na Štefanovo v Zg. Kosezah, srečanje gasilcev pri sv. Florjanu

Gora pri Pečah - Grmarjeva preša

in Jernejeva nedelja v Pečah. Omenjena dogajanja, kakor tudi dosedanja gradnja infrastrukturnih objektov, temeljijo predvsem na prostovoljnem delu krajanov.

Pričakujemo, da bo v prihodnje Občina Moravče z rekonstrukcijami in novogradnjami cest, vodovodov, mrliške vežice, čistilnih naprav in ostalih potrebnih objektov, omogočila vsem krajanom primerne življenjske pogoje, vsem prihodnjim rodovom pa neokrnjeno naravo, s katero se KS Peče še lahko ponaša.

Tekst in foto: TONE STENKO

Sporočilo reke

Voda človeku omogoča življenje. Ljudje jo že tisočletja pijemo, izkoriščamo njeno energijo, nekateri njeni prebivalci so tudi naša hrana.

Naravne reke in potoki so dom mnogih rastlin in živali. Poleg rib in večjih rakov, ki so najbolj opazni prebivalci voda, se v njihovem toku skrivajo še mnogi drugi organizmi, ki so za ohranjanje naravnega ravnovesja ter preživetja rib, rakov in tudi človeka bistvenega pomena. Vsi ti organizmi so hrana večjim, hkrati pa čistijo vodo in na ta način odstranjujejo tudi človekove odplake. To so enocelične živali in bakterije, ki razkrajajo odmrle organizme, drobni rakci, polžki, školjke, pijavke, vrtničarji; od vode so popolnoma odvisne mnoge zanimive žuželke, kot so mladoletnice, vrbnice, enodnevnice in kačji pastirji, saj njihov najzgodnejši razvoj poteka v vodi, preobrazba v odraslo življenje na kopnem pa je vezana na obvodno rastlinje, ki jim v najbolj kritičnih trenutkih življenja nudi zavetje. Za preživetje vseh teh živali pa so najpomembnejše rastline v vodah, pa naj bodo to eno- ali večcelične alge ali pa višje rastline, ki živijo v vodi in ob njej. Poseben pomen ima obrežno rastlinje, ki povezuje vodo in kopno, saj v njegovem zavetju prebiva največ različnih živali in rastlin. V zgornjem toku reke ali potoka imajo za prebivalce voda posebno vlogo območja, kjer je tok počasnejši; to so tolmuni, območja za velikimi skalami, obvodno rastlinstvo in krajša ravninska območja, kjer vodotok dela okljuje in ob večjih vodah poplavlja. Največ različnih vrst je na prodiščih, poplavnih lokah in na območjih z bogatim obvodnim rastlinjem. Na teh območjih živijo tudi dvoživke in mnoge vrste ptic.

Pogled na peče z južne smeri
Gora pri Pečah - Jozlnova sušilnica
sadja

Regulacija potoka Srabnica pri Krtini

Stoletja sta človek in voda živela v sožitju, saj je človek spoštoval naravo vode. **S hitrim povečanjem števila prebivalcev in občutkom premoči nad naravo, pa smo ljudje začeli posegati v življenjski prostor vode.**

Pozidali smo poplavne ravnice in bregove vodotokov, izsušili močvirja in jih namenil kmetijstvu in stavbam, obenem pa pozabili, da sta reka ali potok »živ organizem«, ki se ne drži vedno svoje struge. Vode so začele poplavljeni površine, ki smo jim jih vzeli; tako poplavljajo stanovanja, delovne obrate in izsušene kmetijske površine. V veri, da človek lahko premaga naravo, smo zgradili nasipe in kanale ter počistili obvodno rastlinstvo. Morda smo rešili težave na enem mestu, hkrati pa povzročili nove. Nasip lahko zadrži naraslo reko, ne more pa zadržati dviga podtalne vode, ki prav tako poplavi naselja. Z izravnavo struge vodotoka, ki je nekoč vijugal po ravnici, res pridobimo prostor za človekove dejavnosti, hkrati pa povzročimo, da voda hitreje odteka proti izlivu. Ob naraslih vodah tako ni več naravnega »zadrževalnika« in v spodnji tok naenkrat priteče veliko večja količina vode, kot bi sicer, in tako reka v spodnjem toku poplavi območja, ki jih prej ni. Tega problema se človek spet loti z gradnjo nasipov, kanalov in tako ustvarja začaran krog problemov, ki mu ni in ni konca, saj **reka potrebuje prostor, ki si ga najde in vzame.** Najbolj se človekove napake, ki jih je storil, ko je krotil reko, pokažejo takrat, ko je veliko dežja in regulirana struga postane pretesna. Takrat voda prestopi bregove, posledice pa so katastrofalne poplave, kot na primer avgusta v zahodni in srednji Evropi.

Ob regulaciji voda pa pozabljamo tudi na njene prebivalce, ki so tisočletja prebivali v njih. Vodotoki izgubijo prodišča, tolmune, poplavne ravnice, obvodno rastlinje, skratka območja, ki omogočajo življenje ribam, rakom, pticam, dvoživkam, žuželkam, polžem, školjkam, ... **Tako naše reke izgublajo sposobnost čiščenja in postajajo mrtve, brez življenja, ne le zaradi onesnaževanja, ampak tudi zaradi regulacij.** Hiter tok in morda celo betonska struga namreč ne omogočata življenja.

Slovenija je po bogastvu različnih rastlinskih in živalskih vrst ena najbogatejših držav, ne le v Evropi ampak tudi na svetu. Mnoge vrste živijo ali so živele samo v Sloveniji, morda samo v enem potoku, reki in nikjer drugje na svetu. Za mnoge vemo, da smo jih že izgubili, za mnoge pa sploh ne vemo, da so kdaj živele, ker smo jih, preden smo jih odkrili, iztrebili – za vedno!

SONJA ROZMAN BIZJAK
Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

Uredništvo vse, ki pišete odzive na posamezne članke in pisma bralcev, obvešča, da v prihodnje ne bomo objavljali pisem daljših od 1800 znakov, kar pomeni največ 30 vrstic, v velikosti pisave 12 na papirju A4 zaradi omejenega časopisnega prostora. V primeru daljših prispevkov, bomo objavili pismo le do predpisanega obsega. Hvala za razumevanje.

Zakaj ni bilo zgrajeno avtobusno postajališče na Selu

V članku g. Milana Brodarja z naslovom *Dokončana rekonstrukcija regionalne ceste od Goričice do Moravč* je med drugim navedeno, da do izgradnje avtobusnega postajališča na Selu ni prišlo, zaradi tega ker se Občina ni mogla dogovoriti z lastnikom zemljišča. Kot prizadeti lastnik spornega zemljišča navedeno informacijo v celoti zanikam, saj ne ustreza dejanskemu stanju. Dne, 01.02.2002, sem z Ministrstvom za promet in zveze, Direkcijo Republike Slovenije za ceste sklenil prodajno pogodbo, po kateri sem se zavezal izročiti potrebna zemljišča za rekonstrukcijo ceste Želodnik – Moravče. V navedeni pogodbi ni navedeno, da se bo gradilo tudi avtobusno postajališče. Izvajalec del je meseca junija 2001 zaključeval dela, za

katera sem menil, da niso strokovno opravljena, saj je z deli povzročil motenje in oteženo uporabo drugih mojih parcel ter naredil nasutje za avtobusno postajališče, za katerega ni imel dovoljenja. Navedenemu posegu sem se uprl in zahteval inšpekcijsko nadzorstvo. S strani inšpektorata iz Ministrstva za promet in zveze je bil opravljen ogled kraja. Pri ogledu so sodelovali tudi predstavniki Občine Moravče. Ves čas ogleda sem trdil, da gradnji avtobusnega postajališča ne nasprotujem in pričakujem ponudbo Občina Moravče, s čimer se je strinjal tudi inšpektor in nam dal dodaten rok za pridobitev dovoljenj. V dodatnem roku nisem dobil nobene ponudbe. Na podlagi moje intervencije je bil opravljen nadzorstveni ogled kraja. Pri tem ogledu sem svoje strinjanje z izgradnjo avtobusnega postajališča ponovno poudaril. Soglasje za izgradnjo

sem podal tudi na zapisnik, ki ga je sestavil inšpektor za ceste pri ogledu na kraju samem in ga podpisal. S strani odgovornih oseb z Občine nisem dobil ponudbe in tako ni res, da se postajališče ni moglo zgraditi zaradi tega, ker se z menoj ni dalo dogovoriti. Kot je navedel g. Milan Brodar, je težava tudi v Pravilniku o gradnji avtobusnih postajališč, ni pa navedel, v čem je ta težava. Pri ogledu na kraju samem je bilo ugotovljeno, da na tem mestu, tik ob križišču s cesto, katera pelje proti Vrhpolju, avtobusno postajališče ne more stati in za tako postajališče ni moč dobiti dovoljenja. Tu je tudi glavni problem in ne pri lastniku navedenega zemljišča, kateri sem se ves čas zavzemal za izgradnjo postajališča in kot sem že navedel svojo voljo potrdil z izjavo, ki sem jo dal na zapisnik.

ANTON PETERKA, Vir

Novosti pri uporabi kartice Ba / Maestro

Potrjevanje nakupov z vnosom osebne številke.

Sprememba osebne številke kartice Ba / Maestro

Ali vam vaša osebna številka ni všeč? Lahko jo preprosto spremenite. Postopek lahko izvedete pri tistih bančnih avtomatih, ki imajo na zaslonu rubriko "Zamenjava osebne številke". Za vse ostale informacije smo vam na voljo v vseh poslovalnicah Banke Domžale.

Zamudno podpisovanje potrdila o nakupu, s katerim ste do sedaj potrjevali verodostojnost plačila, nadomeščamo s preprostim vnosom štirimestne številke, tiste, ki jo uporabljate pri poslovanju z bančnim avtomatom.

Ugodni potrošniški in stanovanjski krediti

Vse izdatke, ki jih prinaša jesen, lahko hitro in učinkovito rešite z najetjem ugodnega potrošniškega kredita z odplačilom preko trajnega naloga. Na področju stanovanjskega kreditiranja vam strokovno svetujemo in pomagamo rešiti vaš stanovanjski problem.

banka domžale

BANKA ZA VAS

V SPOMIN

Kvedrovi Ančki

*A nčka, odšla od nas nenadoma si,
Nihče dojeti in verjeti mogel ni.
Čeprav polna volje do dela si bila,
Ko skupaj z nami si sestankovala
In da potice spekla boš za kmečki praznik, si dejala.*

Vendar, tvoja pot je zdaj drugam odšla.

*Solze in žalost v naših očeh je napolnila
Lepote te na zemlji ne boš več z nami delila.
O dšla si v večni raj, kjer ni več poti nazaj.
Vedi, da si nam bila s svojo skromnostjo in pridnostjo za vzgled.
Obdarila si nas s prijateljstvom in vse svoje najdražje z mnogo
ljubezni in lepoto v življenju.*

sestavila Ivanka Cerar

Ob delu, vsakdanjih skrbeh, težavah, je dočakala zasluženo upokožitev. Prosti čas je s predanostjo zapolnila z nami v Društvu podeželskih žena. Rada je zahajala med nas. Skupaj smo delale in se poveselele. Marsikateri nasvet, ki nam ga je dala, smo lahko s pridom uporabile. Kljub bogatemu znanju v gospodinjstvu je vedno rada prihajala na naše tečaje kuhanja.

Vedno nam je rada pomagala. Marsikatero zadrego, ko je bilo na hitro treba napeči pecivo in potice, nam jo je gospa Ančka rešila. Teden pred kmečkim praznikom, nam je obljubila, da tudi letos ne bo manjkala njena potica, pa čeprav je imela doma dosti postoriti, ker so v fari praznovali žegnanjsko nedeljo.

A spet se je enkrat izkazalo, da so naši načrti drugačni od božjih.

Draga gospa Ančka! Hvala vam za vsak trenutek, ki ste si ga vzeli za nas. Morda se vam za časa vašega zemeljska življenja nismo znale prav zahvaliti, zato se vam zahvaljujemo tokrat.

*Društvo podeželskih žena Moravče,
z vso hvaležnostjo, da ste bila naša članica.*

V SPOMIN

Filipu Mihelčiču – Lipetu

Poleti, v času dopustniških uric, je vse nas v AMD Moravče presenetila žalostna vest, da si končal zemeljsko življenje. Člani društva smo vsak po svoje podoživljali srečanja s teboj. Številne ure, ki smo jih prebili skupaj pri društvenih dejavnostih; marsikdo pa tudi tiste, ki si jih posvečal službenemu življenju in urjenju ter usposabljanju kandidatov odločenih, da postanejo šoferji, so nam živo stopile pred oči. Ne vemo natančno, koliko šoferjev je spoznalo varno vožnjo ob tvojem budnem inštruktorskem očesu, zagotovo pa jih je več tisoč. Tudi to je dokaz, da si bil človek vreden zaupanja, da si nesebično opravljal poklic inštruktorja, enega izmed prvih na Moravškem in tudi najbolj vztrajnih, saj si kljub boleznim pri delu vztrajal vse do zaslužene upokožitve.

Bil si odločen, potrpežljiv in razumevajoč do svojih učencev. S svojim delom si mnogim omogočil lažjo in varnejšo pot. Za to smo ti hvaležni in takšnega te bomo ohranili v spominu.

Janez Vrankar za AMD Moravče

STOB d.o.o. Domžale

Trgovina z gradbenim materialom

Domžale, Ljubljanska 51

tel : 01 72-11-415

mobitel: 041 685-505

*Mami, babi ni umrla,
samo očke je zaprla.*

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga žena, mama, babica, tašča, sestra, teta in svakinja

Ana KVEDER

po domače Mihova Ančka z Vrhpolj

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom dobrim sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč, izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej iskrena hvala Zdravstvenemu domu Moravče. Zahvaljujemo se g. župniku Vinku Čampi za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem iz Moravč, Aktivu kmečkih žena ter obema govornicama in trobentaču.

Vsem in vsakomur posebej še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni.

Franc CERAR

1921 – 1987

Maja ARNUŠ

1962 – 1998

V SPOMIN

iz Krašč

*En sončni soj, en topel dan
iz tal privabi cvet krasan;
en črn oblak, en nočni mraz
in strt je cvet za večni čas.*

Hvala vsem, ki se ju spominjate in postojite ob njunem zadnjem domu ter darujete sveče in cvetje.

Domači

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki močno boli.*

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, deda, brat, stric in tast

Filip MIHELČIČ

iz Moravč

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja in vso tolažbo, oporo in pomoč ter vzpodbudne besede v težkih trenutkih. Hvala za podarjeno cvetje in sveče, darove za svete maše ter za cerkvi v Moravčah in na Vrhpolju. Hvala gospodu župniku Viktorju Primožiču za pomoč in gospodu Dragu Lavriču za lepo opravljen pogrebni obred, organistu Lojzetu in vsem pevcem, Juretu in članom pihalne godbe.

Hvala vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovo zadnjo pot. Posebna zahvala Poloni in Jelki za vso nego in pomoč, ki sta jo nudili našemu dragemu pokojniku in nam.

Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej.

Vsi njegovi

Bodite prvi!

NISSAN ALMERA SEDAN

Predstavljamo vam nov model Nissanove Almere, zato smo pripravili **posebno presenečenje za prve kupce Almere Sedan**. Obiščite nas v našem salonu z vozili Nissan v Moravčah. Vabljeni.

Pooblaščen trgovec:

Nissan servis Krulc, Cesta heroja Vasja 8,

1251 Moravče, telefon: (01) 723 12 00, telefaks: (01) 723 10 84

www.nissan-krulc.com

Načrtujemo in izboljšujemo.
Že več kot 80 let.

sliko pleskarstvo
PIRC

Matej Pirc s.p.
gsm 041-647-602
Stegne 11
1251 Moravče

AVTOSERVIS PLANINC

Planinc Jože s.p.
Vrhopolje 43, Moravče
Tel.: 01/723-13-38
GSM: 041/686-509

VULKANIZERSTVO

prodaja, premontaža, centriranje in hranjenje gum

Nudimo kompletno usluge na vseh tipih vozil.

Za čas popravila nudimo nadomestno vozilo.

Smo pogodbeni servis za vse slovenske zavarovalnice.

Odkup in prodaja celih in poškodovanih vozil.

Izkoristite popuste, ki vam jih prinaša kartica Vele prijeten nakup

seštevajte prijetnosti

VELE Trgovska družba d.d.

družinska kartica

»VELE prijeten nakup«

- popust ob nakupu
- seštevanje ugodnosti
- nagradna žrebanja

Pristopna
izjava na
vseh
prodajnih
mestih
družbe Vele.

Letaki z podrobnimi
navodili o kartici »VELE
prijeten nakup« so vam na
voljo v vseh poslovalnicah
trgovske družbe VELE d.d.

pridružite se nam na otroških delavnicah

sobota, 7.9.02

Blagovnica Tabor Grosuplje ob 10.00 uri
s sejmom šolskih potrebščin

sobota, 14.9.02

Blagovnica Domžale ob 10.00 uri
s čarodejem in klovnom